

Gorenjski Glas

PETEK, 18. AVGUSTA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 66, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Država na pomoč prizadetim v poplavih

Vodne ujme so po prvih ocenah prizadele od deset do petnajst tisoč gospodinjstev, med njimi je tisoč takšnih, ki so izgubila vse. Vlada je včeraj obravnavala predlog dodatnih ukrepov za pomoč prizadetim v nedavnih ujmah.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – Vlada je prve interventne ukrepe po poplavih združila v noveli zakona o preprečevanju posledic naravnih nesreč, ki je v veljavi od minulega petka. Včeraj je znova pretresala predlog interventnega zakona in novih ukrepov za pomoč občinam in prebivalcem, prizadetim v poplavih, v novem zakonu so tudi ukrepi za gospodarstvo.

Kot je po seji pojasnila ministrica za javno upravo Sanja Ajanović Hovnik, je vlada obravnavala dva predloga zakona, in sicer drugi

interventni zakon, ki bo služil za takojšen začetek sanacije, ter sistemski zakon o obnovi, ki bo v nadaljevanju zagotovil, da se posledice poplav dolgoročno odpravijo. Interventni ukrepi, ki jih bo vlada sprejela v prihodnjem tednu, med drugim zajemajo vzpostavitev javne infrastrukture, določajo pomoč občinam, dosegli pa bodo tudi ljudi, da bodo lažje prebrodili težke razmere po naravni nesreči, kot je denimo namestitev družin in posameznikov ter način prenosa humanitarne pomoči do ljudi.

Minister za naravne vire in prostor Uroš Brežan je

poudaril tri ukrepe, ki jih zajema drugi interventni zakon, in sicer je prvi vzpostavitev tehnične pisarne na terenu, drugi rekonstrukcija za tiste objekte, ki potrebujejo takojšno obnovo, tretji pa ukrep, ki zadeva občinski podrobni prostorski načrt za odpravo posledic naravnih nesreč.

Kranjčana Boštjana Šefica, prvega operativca v času begunske krize, je vlada včeraj imenovala za novega državnega sekretarja v kabinetu predsednika vlade. Zadolžen bo za koordinacijo ukrepov in aktivnosti za obnovo po poplavih.

Država bo zagotovila pomoč vsem prizadetim v poplavih. / Foto: Tina Dokl

Pacienti so se že vrnili v bolnišnico

Psihiatrična bolnišnica v Begunjah je teden dni po vodni ujmi v petek znova začela sprejemati paciente, ki jih je zaradi posledic poplav teden dni prej morala premestiti v druge bolnišnice. Po prvih ocenah naj bi bilo škode, ki jo je povzročil vdor vode v bolnišnico, kar za okoli pet milijonov evrov.

MARJANA AHAČIČ

Begunje – »Že v petek smo vzpostavili hospitalno dejavnost in urgentno ambulanto ter začeli vračati bolnike, ki smo jih zaradi poplavljenih prostorov teden dni prej morali premestiti v druge psihiatrične bolnišnice po Sloveniji. Prejšnji petek so se vrnili bolniki iz Vojnika in Ljubljane, ta teden pa še iz Ormoža,« je povedala Jerca Zupan, pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege in oskrbe.

Kuhinja in pralnica v pritličju graščine Katzenstein sta bili v poplavih popolnoma uničeni, zato zdaj za bolnišnico kuhajo in perejo drugod. / Foto: Tina Dokl

► 5. stran

Ljudje so v hudi stiski

Urška Repar Justin, direktorica Centra za socialno delo (CSD) Gorenjska, pojasnjuje, kdo je upravičen do izredne socialne pomoči in tudi na kaj morajo biti ljudje pozorni pri nakazilih, ki jih za namen sanacije škode prejmejo na račun.

► 5. stran

Prilogi: Zgornjesavc jeseniške novice

A2U.si
BIKES / **GO**
ELEKTRIČNA ⚡ KOLESKA

AKTUALNO

Kaj župani pričakujejo od države

Župane v poplavih najbolj prizadetih občin smo vprašali, kje vidijo rešitve in kakšne ukrepe pričakujejo od države, da se takšna katastrofa ne bi še kdaj ponovila.

2

GORENJSKA

Avtobus v Vrata je boljša izbira kot avto

Tudi med letošnjo glavno poletno turistično sezono v dolino Vrata vsak dan vozi brezplačen javni avtobus, in sicer v sklopu projekta Umirjanje prometa v dolino Vrata.

6

GG+

Ko je »kažin«, moraš vse ustaviti

Prihaja iz Tolmina, živi v Preddvoru, dela v Škofji Loki. Melodije svojega primorskega narečja ne more – in niti noče – skriti. Izžareva toplino in prijaznost. In sočutnost.

15

ZANIMIVOSTI

Štacunca ima tudi »krompiromat«

Na prvi pogled se to ne zdi nič posebnega, a filozofija Štacunce, trgovinice v Spodnjih Bitnjah, je jasna: nakup lokalne hrane in povezovanje lokalnih kmetij.

24

VREME

Danes bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Jutri in v nedeljo bo sončno in topleje. Zjutraj bo ponekod po dolinah megla.

☀️ 15/29 °C

jutri: sončno in topleje

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglaš

Brezplačen je mali oglaš z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglaš brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglašnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

avgust 2/23

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najamem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Z Gorenjskim glasom v paru brezplačno na sejem Agra

Še imate čas, da nam pišete in prejmete dve vstopnici za 61. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra, ki bo na ogled od 26. do 31. avgusta v Gornji Radgoni. Videli boste lahko vrhunsko opremo in sredstva za kmetijstvo, gozdarstvo, vinarstvo in živilstvo. Domači in tuji razstavljavci bodo predstavljali inovativne rešitve, najnovejšo tehnologijo in vodilne svetovne blagovne znamke kmetijske ter gozdarske mehanizacije in opreme. Na voljo bodo semena, sadike, izdelki za prehrano in nego živali in rastlin ter oprema za živilstvo in gastronomijo. Veliko bo tudi opreme za urejanje vrtov in okolice bivališč. Maneža bo vsak dan prizorišče zanimivih revij z živalmi, za najmlajše bo na voljo vrtec malih živali. Sejem bodo spremljali številni strokovni posveti, predavanja in okrogle mize z aktualno tematiko. Praktični nasveti iz prve roke bodo na voljo tako vrtičkarjem in ljubiteljem malih živali kot tudi kmetom. Potekali bosta tekmovanji v plesanju polke in vlečenju vrvi, prikaz vodenja teličkov najmlajših rejcev, srečanje starodobnih traktorjev proizvajalca Steyr in številna druga stanovska in prijateljska srečanja. Vrstile se bodo pokušnje kmetijskih pridelkov, izdelkov dopolnilne dejavnosti kmetij, dobrot iz reje avtohtonih živali, nagrajenih izdelkov ocenjevanj kakovosti Agra 2023 ter nagrajenih vin, tudi z vinsko kraljico Slovenije 2023.

Če želite dve brezplačni vstopnici za sejem, nam do četrтка, 24. avgusta, pišite na koticsek@g-glas.si ali na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, in odgovorite na vprašanje: V katerem delu Slovenije leži Gornja Radgona? Ne pozabite pripisati tudi svojih podatkov.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme RAFKO KAVČIČ iz Železnikov.

Kaj župani poplavljenih občin pričakujejo od države

Župane v poplavah najbolj prizadetih občin smo vprašali, kje vidijo rešitve in kakšne ukrepe pričakujejo od države, da se takšna katastrofa – tudi v luči podnebnih sprememb – ne bi še kdaj ponovila.

A. SE., A. J. D., M. B.

Občina Kamnik

Kamniški župan Matej Slapar od države pričakuje ustrezna finančna sredstva za pomoč vsem, ki so jih prizadele poplave, prav tako meni, da se bo treba lotiti sanacije vodotokov. »Na tem področju je bilo v zad-

Matej Slapar / Foto: Gorazd Kavčič

njih tridesetih letih storjeno odločno premalo. Material se ni odvažal, premalo je bilo urejenih strug in razbremenilnikov. V prihodnje pričakujem resen pristop in povišanje materialnih sredstev,« pravi Slapar, ki bo skupaj z županskimi kolegi iz preostalih občin, ki ležijo v porečju Kamniške Bistrice, vladi predlagal ustanovitev strokovne skupine s sedežem v Samostanu Mekinje, ki bo s sprejetimi ukrepi koordinirano usmerjala sanacijo porečja.

Slapar apelira na državo, naj na prizadetih območjih čim prej začne realizacijo projektov, ki so že pripravljani. Med njimi je tudi gradnja novega, modernejšega mostu v Stranjah, kjer je voda starega odnesla. Prav tako pa upa, da se bodo postopki umeščanja v prostor pohitрили in bodo soglasodajalci upoštevali tudi zdravo pamet, kje se sme in kje ni dovoljeno graditi.

»Seveda stoođstotno ne moremo preprečiti poplav, s pametnim pristopom pa lahko zmanjšamo možnost, da bi bile takšne, kot smo jih doživeli zdaj. In če ne bomo s stroko kar najhitreje začeli iskati rešitve, potem bo lahko spet kmalu prepozno.«
(Bogo Ropotar, župan Občine Mengeš)

Po grobih ocenah naj bi poplave zgolj v občini Kamnik povzročile za okoli pol milijarde evrov škode, zato bodo tudi na občinski ravni vse sile usmerili v sanacijo in ustavili vse projekte,

ki niso nujni. »Nekateri projekti bodo morali počakati, saj je naša prednostna naloga, da ljudem na prizadetih območjih čim prej spet zagotovimo normalno življenje,« pravi Slapar.

Občina Mengeš

»Narava nam je pokazala, da je treba konkretno

Bogo Ropotar / Foto: Tina Dokl

ukrepati,« pravi župan Občine Mengeš Bogo Ropotar. »Žal so se uresničila opozorila, ki so bila v preteklosti preslišana: kje so kritične točke, kaj bi bilo treba narediti... Problem je tudi v tem, da so postopki dolgotrajni. V Mengšu smo zato v veliki meri sofinancirali gradnjo razbremenilnikov, ker smo vedeli, da bomo sicer še lep čas čakali nanje. Seveda stoođstotno ne moremo preprečiti poplav, s pametnim pristopom pa lahko zmanjšamo možnost, da bi bile takšne, kot smo jih doživeli zdaj. In če ne bomo s stroko kar najhitreje začeli iskati rešitve, potem bo lahko spet kmalu prepozno,« svari Ropotar. Kot nam je še povedal, je na ponedeljkovem srečanju s predsednikom vlade beseda tekla tudi o ustanovitvi strokovne skupine, ki bi občinam v porečju Kamniške Bistrice pomagala pri sanaciji ter izvajanju ukrepov za zmanj-

šanje možnosti uničujočih poplav. »Župani smo bomo strategijo, kako pristopiti k temu.« Brez določenih predhodnih posegov v drugih občinah namreč po

Občina Komenda

Tudi župan Jurij Kern računa na koordinirano in hitrejšo izvajanje protipoplavnih ukrepov v Komendi in sosednjih občinah, v prvi vrsti na gradnjo

Jurij Kern / Foto: Gorazd Kavčič

zadrževalnikov. »Občina Komenda je na 16. mestu v Sloveniji glede na poplavno ogroženost, zato pričakujemo izvajanje vseh že začelih postopkov na področju urejanja vodotokov, zlasti da se pospeši gradnja zadrževalnika Tunjščica, da se znova zaženejo postopki za gradnjo zadrževalnika Dobljč v občini Cerklje, da se izvedejo suhi zadrževalniki na Pšati in Knežjem potoku, da se uredi suhi zadrževalnik na Vrtaškem potoku.« Kot je poudaril ob tem, bi moral biti zadrževalnik Tunjščica, namenjen zmanjšanju tega pritoka v Pšato, že končan, saj naj bi država začela delati že leta 2020. Tudi sicer bi po Kernovem mnenju morala država veliko intenzivneje pristopiti k urejanju vodotokov, zagotavljanju pretočnosti mostov na državnih cestah in občinam dati možnost oziroma časovno dovoliti, da same prevzamejo čiščenje vodotokov, poleg tega pričakuje ažurno izdajanje soglasij pri občinskem načrtovanju ukrepov v zvezi s protipoplavno zaščito.

Občina Medvode

V Občini Medvode se glede na prioritete lotevajo sanacije, ki bo dolga in finančno zelo zahtevna. »V teh dneh smo začeli evidentirati škodo na zasebnih objektih, kar bo glede na dejstvo, da je bilo v ujmi prizadetih kar 26 naših naseelij, zelo obsežna in zahtevna

naloga. Državne institucije so se odzvale kmalu po začetku poplavljanja in sodelujejo z občinami pri načrtovanju ukrepov in sanacije. Občine pričakujejo, da bo država tudi s pomočjo Evropske unije našla finančna sredstva za pomoč občinam in tudi prebivalcem. V nasprotnem pri-

Nejc Smole / Foto: Tina Dokl

meru bomo občine prisiljene zaustaviti vse investicije in krčiti nabor obstoječih javnih storitev,« je povedal župan Medvod Nejc Smole, na vprašanje, vezano na dolgoročne rešitve, pa dodal, da se poplavam ob rekordnih količinah padavin, ki smo jim bili priča v začetku avgusta, verjetno

»Občine pričakujemo, da bo država tudi s pomočjo Evropske unije našla finančna sredstva za pomoč občinam in tudi prebivalcem. V nasprotnem primeru bomo občine prisiljene zaustaviti vse investicije in krčiti nabor obstoječih javnih storitev.«
(Nejc Smole, župan Občine Medvode)

ne bi mogli izogniti. »Vseeno pa menimo, da bo v prihodnje treba več pozornosti in sredstev vlagati v redno vzdrževanje vodotokov. Naš predlog je, da se upravljanje vodotokov razdeli med državo in občine, pri čemer bi občine dobile namenska sredstva za vzdrževanje vseh manjših vodotokov. Še bolj striktni bomo morali biti pri upravljanju prostora in onemogočiti gradnjo na poplavnih območjih,« je zaključil.

Izjave županov še nekatere drugih občin bomo objavili v naslednji številki.

Protipoplavni ukrepi preprečili najhujše

V občini Železniki vodna ujma tokrat ni povzročila obsežne škode, saj so se ukrepi za poplavno zaščito, ki jih izvaja država, po besedah župana Marka Gasserja izkazali za učinkovite in so uspešno prestali prvi test.

MAŠA LIKOSAR

Železniki – Država je lani pristopila h gradnji protipoplavne zaščite na porečju Selške Sore, in čeprav investicije še niso zaključene, se že kažejo pozitivni učinki, je prepričan župan Marko Gasser. Kot je dejal, sta bila na območju zadrževalnika

na sekundo, tedaj pa dobrih 400 kubičnih metrov na sekundo,« je dodal župan.

Pred najhujšim jih je rešilo tudi pravočasno ukrepanje. Že po julijskem neurju so na pristojno Direkcijo Republike Slovenije za vode poslali dopis s pozivom po sistemski rešitvi, ki bi zagotavljala, da se infrastruktura

»Marsikje smo čistili samoiniciativno, brez soglasja države in kot župan se zavežem, da bom za to prevzel vso, tudi morebitno kazensko odgovornost,« je v petek, 4. avgusta, na dan izrednih razmer, na svojem profilu na Facebooku zapisal župan.

(2. faza) postavljena dva lovilnika produ, ki sta ob nedavni ujmi zadržala med pet in sedem tisoč kubičnih metrov naplavin. Poleg tega je zgornji (Dolenčev) jez zadržal več kot tri tisoč kubičnih metrov naplavin. »Imeli smo sicer nekaj sreče, saj je bila količina padavin manjša kot leta 2007. Pretočnost struge Selške Sore je bila tokrat 330 kubičnih metrov

ra na vodnih telesih in zadrževalnikih redno vzdržuje oziroma prazni. Čiščenje vodotokov namreč spada pod pristojnost države, a v občini Železniki opažajo, da nekateri zadrževalniki niso bili izpraznjeni že vse od njihove izgradnje v letih po 2007. Nekaj dni pred neurjem so tako s koncesionarji kot na lastno pest čistili hudournike in poplavne

V občini Železniki so čistili in urejali hudournike.

/ Foto: arhiv Marka Gasserja

pregrade po celotni občini. »Marsikje smo čistili samoiniciativno, brez soglasja države in kot župan se zavežem, da bom za to prevzel vso, tudi morebitno kazensko odgovornost,« je v petek, 4. avgusta, na dan izrednih razmer, na svojem profilu na Facebooku zapisal župan.

Prav tako je pozval občane, naj z razpoložljivo mehanizacijo očistijo hudournike ter odstranijo nanos materiala. »Zapis je bil jasen poziv in soglasje, da lahko posamezniki ukrepajo v vodnih telesih, da bi preprečili večje zastoje vode in poplavne valove. Čeprav smo na ta način pred aktivacijo državnega načrta zaščite in reševanja ob poplavih kršili zakonodajo, prijav nismo prejeli in jih tudi ne pričakujemo. Sodelujemo z Direkcijo za

vode, tudi če se lotimo čiščenja na lastno pobudo, se posvetujemo s koncesionarji in upoštevamo njihova navodila,« je pojasnil župan.

Po vodni ujmi so v Železnikih gostili geologa, ki si je ogledal nedavne plazove. Nadaljevali so praznjenje in urejanje hudournikov, pristopili pa so tudi k sanaciji nekaterih cest in poškodovane infrastrukture. Gasser je s podžupanom obiskal sosednji občini Gorenja vas - Poljane in Žiri, kjer so se pogovarjali o prihodnjem sodelovanju, tako pri odpravi posledic nedavne ujme kot tudi na področju preprečevanja naravnih nesreč. »Vsak tak dogodek nas krepi, da bomo bolj pripravljeni, hkrati pa bodo ljudje tudi bolj ozaveščeni in bodo zato skrbeli za lastno varnost,« je še dodal župan.

Župan Marko Gasser / Foto: Tina Dokl

Za oškodovance nižja cena elektrike

Do konca leta bodo gospodinjstva, ki so utrpela škodo zaradi poplav, plačevala za šestdeset odstotkov nižji račun za elektriko.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo je skupaj z dobavitelji električne energije zasnovalo ukrep, s katerim bodo vsem poplavljenim gospodinjstvom od avgusta do konca leta zagotovili električno energijo za 0,1 centa na kilovatno uro oz. en evro na megavatno uro. Kot so izračunali na ministrstvu, naj

bi se z ukrepom mesečni račun povprečnega slovenskega odjemalca znižal za skoraj 60 odstotkov oz. 40

Do znižanja pa po ministrovih besedah ne bo upravičen vsak, »ki je imel v kleti centimeter vode«.

evrov. Razliko v ceni bodo plačali dobavitelji.

Po prvih ocenah naj bi ukrep zajemal med štiri in sedem tisoč gospodinjstev,

ki so bila poplavljeni, pri čemer pa je minister Bojan Kumer dejal, da bo ukrep zelo ciljno usmerjen, do

znižanja pa ne bo upravičen vsak, »ki je imel v kleti centimeter vode«. Ob tem je poudaril, da je v teh dneh v poplavljenih hišah

poraba elektrike višja tudi zaradi delovanja črpalk, sušilnih strojev in drugih naprav.

Točne evidence poplavljenih gospodinjstev bodo znane okvirno v 14 dneh, gospodinjstva pa se lahko prijavijo tudi sama pri občinskih komisijah, ki popisujejo škodo. Po Kumrovih besedah je to le prvi svezhenj ukrepov za pomoč ob poplavih.

K

KOMENTAR
ANA ŠUBIC

Odklop

Če smo še ne tako dolgo nazaj odštevali dneve do začetka poletnih počitnic, ki so šolarjem prinesle sprostitev in obilo prostega časa, staršem pa vsaj nekoliko počasnejši vsakodnevni ritem brez popoldanskih prevozov otrok na obšolske dejavnosti ter razne nastope in tekmovanja, se sedaj čedalje hitreje bliža trenutek, ko bo počitnicam treba pomahati v slovo. Avgust se je že prevesil v drugo polovico in kaj hitro nas bo spet potegnilo v ustaljene tirnice.

Ne le učenci, tudi zaposleni se vse leto veselimo poletnih mesecev, saj je za večino to čas, ko si lahko privoščijo daljši dopust. Takrat pozabimo na službene obveznosti, vsakodnevne skrbi in težave, na vrsto pa pridejo stvari, za katere med letom zmanjkujeta časa, druženja s prijatelji, ki jih nisi videl že celo večnost, spoznavanje novih krajev, lenarjenje v hladni senci, ustvarjanje nepozabnih spominov ... V dveh ali nemara celo kakšnem tednu več odklopa si skušamo karseda napolniti baterije za bodoče službene in druge izzive. Po podatkih NIJZ vsak tretji zaposleni v Sloveniji meni, da je na delovnem mestu izpostavljen tveganjem do te mere, da bi ta lahko imela škodljiv vpliv na njegovo duševno zdravje. V izogib izgorevanju je še toliko bolj pomembno, da dobimo užitno dopust, da poskrbimo za svojo regeneracijo. Delavec, ki se na delovno mes-

to vrne spočit in zadovoljen, je brez dvoma precej bolj motiviran in ustvarjalen.

Ko daljši dopust ni možen, si lahko do dobrega počutja pomagamo tudi s krajšimi odklopi. Vsak zaposleni ve, kako blagodejni znajo biti že nekajdnevni oddihi ali podaljšani konci tedna. Počitnic še ni povsem konec, in če imate možnost še zadnjič v tem poletju stopala zakopati v toplo mivko, zaplavati v morju ali se po nove moči odpraviti v mirren gorski svet, jo le izkoristite. Je pa nujno, kar opozarja tudi stroka, da že sicer vzpostavimo in ohranjamo pravo ravnovesje med delom in počitkom.

In ne pozabimo na dovolj gibanja. Ne le v poletnih mesecih, temveč skozi vse leto, je pa dejstvo, da je ta čas ogromno možnosti za rekreacijo na prostem. Svetovna zdravstvena organizacija za zdravje in dobro počutje odraslih priporoča najmanj 150 do 300 minut zmerno intenzivne aerobne telesne dejavnosti na teden, za otroke in mladino pa povprečno 60 minut zmerne aerobne telesne dejavnosti na dan. Na NIJZ poudarjajo, da sprostitve v naravi in na svežem zraku lahko polepša dan vsakomur, koristi rednega gibanja za zdravje pa postajajo neprecenljive. Pa tudi, da telesna dejavnost dobro vpliva na naše počutje, spanje, spomin in zbranost, prav tako pripomore k dobri samopodobi in krepi občutek moči, da smo življenju kos.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovra Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Psihološko pomoč nudijo tudi odraslim

KLARA MRAK

Škofja Loka – Na poplave, ki so nas prizadele, se ljudje odzivamo različno. Tudi če nismo bili neposredno oškodovani, potrebujemo podporo sočloveka in razumevanje. Pri zelo hudih stiskah pa je potrebna strokovna pomoč. Zato Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CD-ZOM) Škofja Loka nudi prizadetim v naravni nesreči in

njihovim bližnjim psihološko pomoč, pogovor. Kot so sporočili iz Osnovnega zdravstva Gorenjske, čeprav so Center za otroke in mladostnike, v dani situaciji sprejemajo tudi odrasle. Občani v stiski, ki potrebujejo pomoč, bodo tako prednostno obravnavani.

Za pomoč lahko pokličete na 04 502 02 10, 04 502 02 09 in 04 502 00 62 ali pišete na elektronski naslov cdzom@zd-loka.si.

Dobrodelnost v Kranjski Gori več kot uspela

Kranjska Gora – V Zgornjesavski dolini so imeli na ponedeljek dan solidarnosti na pobudo in v organizaciji Turističnega gospodarstva Kranjska Gora ter v sodelovanju s Turizmom Kranjska Gora in Območnim združenjem Rdečega križa (OZRK) Jesenice celodnevno dobrodelno akcijo Kranjska Gora za Slovenijo, na večer pa dobrodelni koncert. Tudi nekatera podjetja in posamezniki so dohodek od prodaje izdelkov ali storitev na ta dan namenili v dobrodelne namene. V dobrodelni akciji so zbrali več kot 76 tisoč evrov za pomoč prizadetim v poplavih. Več kot 60 tisoč evrov bodo podjetja nakazala neposredno občinam na prizadetih območjih, preostalo pa OZRK Jesenice.

Delna zapora ceste proti Štefanji Gori

Grad – V kanjonu Reke se nadaljuje sanacija po vodni ujmi, ki je rečno strugo in cesto proti žičnici Krvavec ter Štefanji Gori zasula z nekaj tisoč kubičnimi metri materiala. V prejšnjem tednu so po podatkih cerkljanskega župana Franca Čebulja odpeljali več kot 15 tisoč kubičnih metrov. »Omogočili smo delno prevoznost ceste za osebna vozila.« Delna zapora, ki je vzpostavljena na odseku od vodarne naprej, bo veljala predvidoma do konca meseca. V tem času je promet dovoljen le za osebna vozila in druga motorna vozila z največjo maso do vključno 3,5 tone, obvešča Občina Cerklje.

Pomagajo tudi obalna komunalna podjetja

Medvode – Na območja, ki so jih prizadele poplave, tudi na Gorenjsko, so svoja vozila napotila tudi komunalna podjetja iz slovenske Istre (Marjetica Koper, Okolje Piran in Komunala Izola). Na pobudo županov Pirana, Izole, Kopra in Ankarana so oblikovala intervencijsko ekipo, ki od 8. avgusta pomaga pri odstranjevanju posledic poplav v občinah Medvode in Škofja Loka. Na terenu so z gradbeno mehanizacijo.

Prihodek za pomoč po ujmi

Turistično društvo Gorje, ki upravlja sotesko Vintgar, in podjetje Soteska Vintgar sta ves prihodek od prodanih vstopnic ob dnevu solidarnosti namenila žrtvam poplav.

MAŠA LIKOSAR

Podhom – Poleg prihodka od prodanih vstopnic so žrtvam poplav namenili tudi del prihodkov iz tržne dejavnosti. S tem je skupna vrednost donacije znašala 45.000 evrov, so sporočili iz Turističnega društva (TD) Gorje. Na dan solidarnosti, 14. avgusta, je sotesko Vintgar obiskalo 3023 obiskovalcev s celega sveta, največ iz sosednjih držav, Nemčije, Češke in Poljske. »To je najmanj, kar lahko kot upravljavec naravne vrednote državnega pomena storimo za vse tiste, ki so potrebni pomoči po poplavih. Če kdo, mi, ki že 130 let upravljamo ta slovenski biser, vemo, kaj je moč narave in kaj je moč povezovanja,« je poudaril predsednik TD Gorje Janez Poklukar.

Vodna ujma sicer ni prizanesla niti soteski Vintgar. Narasla voda je odnesla nekaj infrastrukture, prinesla naplavine lesa in hudaourniške nanose. Za obiskovalce je bila znova odprta minulo nedeljo. Bojan Traven, direktor podjetja Soteska Vintgar, je ob tem dejal, da so sotesko zaposleni in sodelavci po poplavih sanirali v rekordnem času. »Složno, tako kot Slovenija,

V TD Gorje se intenzivno pripravljajo na tridnevno praznovanje 130. obletnice odprtja soteske Vintgar za obiskovalce. / Foto: Tina Dokl

smo odpravljali škodo noč in dan, vse dni, da smo jo lahko po sedmih dneh po poplavih spet odprli za obiskovalce. Mi smo imeli sre-

dneh bodo za obiskovalce pripravili bogat kulturni in zabavni program, vrstili se bodo koncerti, ekipne igre, na ogled bo tudi razstava

Prizorišče večine dogodkov bo šotor za Gorjanskim domom.

Na Jezerski promenadi zbrali 3370 evrov

Minuli konec tedna so denar za žrtve poplav zbirali tudi na Bledu. Javni zavod Turizem Bled je namreč s pomočjo Območnega združenja Rdečega križa Radvljica organiziral akcijo zbiranja denarja v sklopu prireditve Pivo in gin ob jezeru. Potekala je na Jezerski promenadi, kjer so po podatkih Turizma Bled zbrali 3370 evrov.

Praznovanje 130. obletnice odprtja soteske Vintgar za obiskovalce bo potekalo od 25. do 27. avgusta.

čo in prav je, da svojo srečo in složnost delimo z drugimi,« je povedal.

V TD Gorje se intenzivno pripravljajo na tridnevno praznovanje 130. obletnice odprtja soteske Vintgar za obiskovalce, ki bo potekalo od 25. do 27. avgusta. V teh

Razgledi Vintgarja. V soteski bo v petek, 25. avgusta, potekala slavnostna akademija, izšel pa bo tudi zbornik, kjer bo združen zgodovinski, turistični in kulturni vidik soteske. Predstavili ga bodo v soboto, 26. avgusta, v Gorjanskem domu.

Solidarni tudi v Kamniku

»Iz krizne sanacije počasi prehajamo v drugo fazo, ko bodo prav prišli obrtniki in druge službe,« je povedal Primož Jeras, koordinator na vstopni točki ob Domu kulture Kamnik.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Odziv prostovoljcev je bil tudi v Kamniku izjemen. Kot nam je povedal Primož Jeras, koordinator na vstopni točki ob Domu kulture Kamnik, se je ob ponedeljkovem dnevu solidarnosti za delo na poplavljenih območjih javilo okoli 290 ljudi, tudi v prejšnjih dneh

V naslednjih dneh bo manj potreb po prostovoljcih.

pa je pomagalo med 150 in 300 oseb. »Odziv je neverjeten. Trenutno imamo na razpolago več prostovoljcev, kot je potreb na terenu,« nam je povedal Jeras. Večinoma so jih napotili na severna območja občine, v doline Črna, Kamniška Bistrica in Bistričica, kjer pomagajo pri odmetavanju peska in drugega

Prostovoljci so se že zgodaj zjutraj zbirali na vstopni točki, od koder so jih z organiziranim prevozom odpeljali na prizadeta območja. / Foto: Aleš Senožetnik

materiala, ki ga je nanosila voda, ter iznosu uničenega pohištva in druge opreme iz poplavljenih hiš. Ker grede tovrstna dela tudi v teh krajih počasi h koncu, bo v naslednjih dneh sicer potreb po prostovoljcih manj.

»Iz krizne sanacije počasi prehajamo v drugo fazo, ko bodo prav prišli obrtniki in druge službe,« nam je še povedal Jeras, ki sicer dodaja, da so polna tudi skladišča za živili z daljšim rokom trajanja, saj je bil odziv

na zbiralne akcije, ki so jih organizirale učiteljice z Osnovne šole Stranje in v Krajevni skupnosti Duplica, izjemen. »Hrane je dovolj, prav tako tudi oblačil in drugih potrebščin,« je še povedal Jeras.

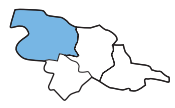
ZA DIREKTNO POMOČ OBČANKAM IN OBČANOM, KI SO JIH PRIZADELE POPLAVE:

LIONS KLUB ŠKOFJA LOKA,
Poljanska cesta 7, 4224 Gorenja vas
Številka računa/IBAN: SI56 0700 0000 1116 851
Referenca: 99
Namen: POPLAVE 2023
Koda namena: CHAR

BREZPLAČNA OBLAVA

Ljudje so v hudi stiski

Urška Repar Justin, direktorica Centra za socialno delo (CSD) Gorenjska, pojasnjuje, kdo je upravičen do izredne socialne pomoči in tudi na kaj morajo biti ljudje pozorni pri nakazilih, ki jih za namen sanacije škode prejmejo na račun.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Nedavna vodna ujma je številnim poškodovala domove, nekateri so ostali celo brez njih. Vse to za seboj prinaša tudi socialne stiske, kar potrjujejo tudi na Centru za socialno delo Gorenjska. Pogovarjali smo se z direktorico Urško Repar Justin.

Veliko ljudi želi pomagati prizadetim v poplavah – tudi finančno. Kakšna so vaša priporočila, da ne bodo tisti, ki so zaradi poplav že tako obpremoženi, zaradi prilivov na račun še ob že pridobljene socialne transferje?

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v prvem odstavku 12. člena določa, kaj se upošteva kot dohodek. Naša priporočila so, da morajo organizacije, ki želijo posameznikom nakazati denarna sredstva, da bi jim tako pomagali pri sanaciji poplave, zelo jasno napisati namen porabe sredstev (na primer sanacija po poplavi, sanacija strehe, nakup oken, vrat in podobno).

Svetuje se nakazila humanitarnim organizacijam. Kako pa naj se postopa v primerih, ko želijo ljudje ali podjetja denarno pomagati konkretnemu posamezniku z nakazilom?

Glede na izredne okoliščine se bo to presojalo glede na posamezen primer. Predlagamo, da naj fizična

oseba ali podjetje ob nakazilu nujno navede tudi namen nakazila oz. lahko vlagatelj na drug način dokaže (izjava podjetja, posameznika), da je prejel sredstva izključno za namen sanacije škode zaradi višje sile (poplave).

Na Center za socialno delo se prizadeti v poplavah lahko obrnejo za izredno denarno pomoč. Velja to za vse?

Izredna denarna socialna pomoč je namenjena kritju izrednih stroškov, ki so vezani na preživetje in jih z lastnim dohodkom ali lastnim dohodkom družine

Vsak, ki se znajde v stiski, se lahko obrne na Center za socialno delo Gorenjska, kjer bo pridobil vse informacije o možnih oblikah pomoči zaradi nastale materialne škode ob naravni nesreči in pomoči pri morebitnih osebnih stiskah.

ni mogoče pokriti. Če se oseba ali družina iz razlogov, na katere ni imela vpliva, znajde v položaju materialne ogroženosti, lahko vloži vlogo za pridobitev izredne denarne socialne pomoči. Cenzus za dodelitev izredne denarne pomoči zakonsko ni določen, pač pa se konkretno glede na individualno situacijo presodi, ali se je oseba ali družina znašla v položaju materialne ogroženosti, zaradi razlogov, na katere ni mogla vplivati in jih z lastnim dohodkom ne more pokriti. To pomeni, da tudi,

če ima oseba določeno vsoto prihrankov in so posledice naravne nesreče take, da s temi prihranki ne more pokriti vseh stroškov, ki so nastali, se osebi lahko dodeli izredna denarna pomoč.

Kaj je treba oddati k vlogi?

Vlogo za izredno denarno pomoč lahko vlagatelj poda osebno na vseh enotah centra, po pošti ali po elektronski poti, pri čemer digitalni podpis ni potreben. V vlogi mora natančno navesti, za kakšen namen potrebuje pomoč, in opredeliti višino sredstev, ki jih potrebu-

je. Pomembno je torej, da vlagatelj vlogi priloži ustrezna dokazila, iz katerih so razvidne njegove okoliščine, prav tako pa je vlogi treba priložiti tudi bančne izpiske za zadnje tri mesece pred vložitvijo vloge (od vlagatelja in vseh njegovih družinskih članov). CSD lahko v ugotovljenem postopku pridobi tudi dodatna dokazila ter opravi obisk na domu vlagatelja. Rok za izdajo odločbe je 60 dni, CSD Gorenjska pa bo kljub temu prednostno obravnaval vse prejete vloge. Vlagateljem tudi

svetujemo, da v primeru, ko jih CSD pozove na dopolnitev vloge z dodatnimi dokazili, to dopolnijo v najkrajšem možnem času. Po izdaji odločbe bodo denarna sredstva vlagateljem izplačana glede na terminski plan izplačil, ki ga bo določilo pristojno ministrstvo.

Upravičenec do izredne denarne socialne pomoči je dolžan prejeti pomoč porabiti za namen, za katerega mu je bila dodeljena, in sicer v 30 dneh po prejetju pomoči oz. do vložitve nove vloge, če je bila vložena pred potekom tega roka. Dokazila o porabi sredstev pa je dolžan posredovati centru za socialno delo v 45 dneh od nakazila oz. do vložitve nove vloge. Če upravičenec tega ne stori ali pa se iz dokazil ugotovi, da pomoč ni bila namensko porabljena, ni upravičen do izredne pomoči 14 mesecev po mesecu prejema izredne denarne pomoči.

So na voljo še kakšne druge pomoči?

Drugih denarnih pomoči center ne izplačuje, lahko pa pridobi oseba ali družina dodatna sredstva iz občinskega proračuna, če so izpolnjeni pogoji, ki jih ima vsaka občina opredeljene v svojih aktih.

Se ljudje veliko obračajo na vas in s kakšnimi vprašanji?

Na CSD Gorenjska se uporabniki obračajo predvsem v

Urška Repar Justin, direktorica Centra za socialno delo Gorenjska / Foto: Tina Dokl

zvezi z informacijami glede uveljavljanja izredne denarne pomoči, katere priloge je treba priložiti in kakšna je višina pomoči. Do sedaj se je v zvezi s poplavami oglasilo osebno na center kar nekaj uporabnikov, nekaj pa je bilo tudi telefonskih klicev. Skozi pogovore je opaziti, da so ljudje v hudi stiski, tako materialni kot čustveni, in izražajo skrb, kako in v kakšnem času bodo sanirali vso nastalo škodo. Zanimajo jih tudi, v kolikšnem času lahko pričakujejo odločbe in nakazilo pomoči. Izražajo pa tudi skrb v zvezi z namensko porabo izredne pomoči, saj je uničene velike opreme, ki jo potrebujejo za vsakodnevno uporabo, in zato na nakazilo pomoči ne morejo čakati dlje časa.

Na tem mestu pojasnjujemo, da se lahko vsak, ki se znajde v stiski, obrne na CSD Gorenjska, kjer bo pridobil vse informacije o

možnih oblikah pomoči zaradi nastale materialne škode ob naravni nesreči in pomoči pri morebitnih osebnih stiskah. Vse podrobnejše informacije lahko pridobite na enotah centra v Kranju, Škofji Loki, Jesenicah, Radovljici in Trzinu, kadar koli v poslovnem času, in sicer v ponedeljek, torek in četrtek od 7. do 15. ure, v sredo od 7. do 17. ure in v petek od 7. do 13. ure

So bile zaradi te velike naravne nesreče sprejete kakšne spremembe v vašem področju?

Trenutno se pri obravnavi zadev upošteva veljavna zakonodaja. Na pristojno ministrstvo smo centri za socialno delo predlagali sprejem določenih interventnih ukrepov, ki bi poenostavili postopke vlaganja oziroma odločanja o izredni denarni pomoči. Če bodo sprejeti, vas bomo o tem obvestili.

Pacienti so se že vrnili v bolnišnico

◀ 1. stran

V begunjski psihiatrični bolnišnici tako zdaj izvajajo celotno psihiatrično zdravstveno dejavnost, kar pomeni, da nemoteno delujejo vse specialistične ambulante, urgentna ambulanta in dnevna bolnišnična dejavnost, na terenu se nemoteno izvaja tudi obravnava pacientov v skupnosti in nadzorovana obravnava, je pojasnila Jerca Zupan.

Hrana z Golnika, pralnica v Radovljici

Za organizacijo prehrane so se dogovorili z zunanjim izvajalcem, saj sta bili kuhinja in pralnica popolnoma poplavljeni in še nekaj časa ne bosta primerni za uporabo. Trikrat dnevno

jim tako obroke, tudi dietne, pripeljejo s Klinike Golnik. Za pranje pa so jim priskočili na pomoč v Domu dr. Janke Benedika v Radovljici; tja zdaj hodijo na delo njihove zaposlene, saj so jim v pralnici odstopili popoldansko izmenno.

»Prav je, da so tudi v živo videli, kako zelo smo prizadeti; ne nazadnje smo s poplavo izgubili kar približno dva tisoč kvadratnih metrov uporabnih prostorov. Veselijo nas obljube, da nam bodo stali ob strani ter pomagali tako pri iskanju izvajalcev kot pri financiranju obnove.«

Delo v bolnišnici se tako vrača v stare tirnice. Potem ko so iz poplavljenih prostorov izčrpali vodo, odstranili blato in mulj, odstranili uničen material in stroje

ter prostore na grobo očistili, se zdaj trudijo s prvimi koraki sanacije: trenutno predvsem s sušenjem poplavljenih prostorov. »Civilna zaščita z gasilci je poskrbela za dezinfekcijo vseh prostorov, ki jih sedaj sušimo z razvlažilniki, preostale prostore

zračimo. Ob tem pripravljamo evidence izgubljenih sredstev, se pravi medicinske opreme, pohištva, računalniške opreme, pralnih in sušilnih strojev, kuhinjskih

strojev, bolnišničnega perila ter elektro in strojnih instalacij. Hkrati s tem pa že načrtujemo in pripravljamo seznam potrebnih gradbenih del. Za vse naštetost upamo tudi na finančna sredstva države,« je še povedala Jerca Zupan.

Država je obljubila pomoč

Kot pravi, so zadovoljni, da sta jih kmalu po ujmi obiskala tako predsednik vlade Robert Golob, ki trenutno opravlja tudi funkcijo ministra za zdravje, kot ministrica za kulturo Asta Vrečko. »Prav je, da so tudi v živo videli, kako zelo smo prizadeti; ne nazadnje smo s poplavo izgubili kar približno dva tisoč kvadratnih metrov uporabnih prostorov.

Veselijo nas obljube, da nam bodo stali ob strani ter pomagali tako pri iskanju izvajalcev kot pri financiranju obnove.«

Zadovoljni so tudi z obiskom ministrice Aste Vrečke. »Bolnišnica deluje v gradu Katzenstein, ki je bil leta 1999 razglašen za kulturni spomenik državnega pomena. Menimo, da je pomembno, da se pri sanaciji prostorov trudimo ohranjati zgodovinsko veličino stavbe s pridihom modernosti. Upamo, da jo bomo lahko v tem smislu in ob podpori države obnavljali in ohranjali tudi v prihodnje,« je še povedala.

Znali so stopiti skupaj

Zaposleni, ki so takoj po ujmi v velikem številu s prostovoljnimi delom priskočili na pomoč pri odpravi razdejanja, ki ga je povzročila narasla voda, zdaj spet delajo vsak svoje običajno delo.

»V tej naravni nesreči se je izkazalo, da smo zaposleni dobro povezani, da si stojimo ob strani in da vsi delamo v isti smeri za doseg istega cilja. Malo se nam sicer pozna, da smo utrujeni, a na splošno smo predvsem veseli, da so bile poškodovane le stene in inventar, kakšne hujše delovne nesreče pa tudi ni bilo,« je poudarila Jerca Zupan.

Škoda velika, tudi na informacijskem sistemu

Po okvirni oceni je škoda na infrastrukturi, uničenih strojih in pohištvu ter drugem materialu za več kot pet milijonov evrov. Na ministrstvo za zdravje pa so že poslali tudi prošnjo za pridobitev namenskih nepovratnih sredstev za uničene stroje v pralnici, ki bi jo radi čim prej znova vzpostavili, in za računalniške strežnike, saj je bilo veliko škode tudi na informacijskem sistemu.

Avtobus v Vrata je boljša izbira kot avto

Tudi med letošnjo glavno poletno turistično sezono v dolino Vrata vsak dan vozi brezplačen javni avtobus, in sicer v sklopu projekta Umirjanje prometa v dolino Vrata ob podpori Triglavskega narodnega parka. Avgusta vozijo kar trije avtobusi skoraj vsako uro.

SUZANA P. KOVAČIČ

Mojstrana – Prvo jutranjo vožnjo ob peti uri zjutraj avtobus v dolino Vrata začne na novem večjem parkirišču Na Projih ob nekdanji železniški postaji v Mojstrani, ustavi še na vseh lokalnih avtobusnih postajališčih na Dovjem in v Mojstrani, na poti tudi pri izhodišču za ogled slapa Peričnik in še nekaterih izhodiščih za pot v gore vse do Vrat. Julija je dnevno vozil en avtobus, avgusta vozijo kar trije skoraj vsako uro. Vožnja z avtobusom je brezplačna, dnevno parkiranje npr. Na Projih stane deset evrov.

Kot so sporočili z Občine Kranjska Gora, so vozni redi razobešeni na vseh avtobusnih postajališčih, kjer avtobus ustavi, na spletnih straneh Občine Kranjska Gora, Turizma Kranjska Gora in Javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP). »Trudili smo se, da bi bili avtobusni redi v dolino Vrata usklajeni s prihodi avtobusov tako z ljubljanske kot tudi kranjskogorske strani, kjer krožno

Morebiti bi pa vendarle raje sedli na avtobus ... / Foto: Tina Dokl

vozi turistični avtobus. Oziroma se moramo tudi na turiste, ki se v Vrata odpravijo s kranjskogorske strani,« so povedali na Občini Kranjska Gora.

Narava nam bo hvaležna

Občina ima v letošnjem proračunu zagotovljenih 111 tisoč evrov, ki jih

potrebujejo za urejanje mirujočega prometa in za financiranje javnih prevozov. Iz TNP pa so povedali, da letos za sofinanciranje organiziranih javnih prevozov namenijo okoli 80 tisoč evrov, dobra polovica tega zneska je namenjena izvajanju prevozov v dolino Vrata. »V Javnem

zavodu TNP s svojim delovanjem, pojavljanjem v medijih, v svojih publikacijah, objavah na spletu in s prisotnostjo na terenu spodbujamo obisk doline Vrata in drugih delov TNP in Biosfernega območja Julijske Alpe na trajnosten način – peš, s kolesom ali z organiziranim javnim prevozom.

Zavedamo se, da se je treba za takšen način obiska doline Vrata zavestno odločiti in si vzeti nekaj časa za načrtovanje. Dobrobiti takšne odločitve pa ne občuti le narava, ki ji je prihranjen hrup

Zupan kljub temu opozarja, da je žal pritisk v dolino z avtomobili še vedno velik in da s parkiranjem ob državnih cestih v Vrata vozniki zozužujejo vozni pas, kar povzroča zastoje in težave v prome-

Do preklica pa sta zaradi odpravljanja posledic julijskega vetroloma še vedno zaprti cesti v dolini Kot in Krma.

in izpušni plini vozil, pač pa tudi obiskovalci, ki se s tem izognejo stresu, kje ob gneči pustiti vozilo,« je poudarila Petra Mlakar, predstavnica za odnose z javnostmi v Javnem zavodu TNP.

Ne omejitvi obisk, ampak ga urediti

Avtobus v dolino Vrata bo vozil tudi septembra ob koncu tedna. Končni podatki o njihovi zasedenosti bodo znani po zaključku poletne sezone, kot pa je dejala Mlakarjeva, se po opažanjih vse več ljudi odloča za to možnost oziroma so po njihovih informacijah prevozi brez potnikov redki. Kranjskogorska županja Henrika

tu. »Ni razloga, da ljudje ne bi doline obiskali peš, s kolesom ali javnim prevozom. Prvi avtobus starta že zgodaj zjutraj, kar je primeren čas tudi za izhodišče v hribe,« je dejala županja in dodala, da so vozni red uskladili na sestanku s turističnimi ponudniki v Mojstrani. Kot je še poudarila, cilj ni omejitvi obisk, ampak ga urediti. Kot smo že poročali, je za dolino Vrata predvidena zapornica, predvidoma bo postavljena do konca sezone, kot pa je še dejala županja Zupanova, se bodo vsi deležniki za končni prometni režim v Vrata imeli čas uskladiti od jeseni pa do začetka naslednje sezone.

Waldorfski vrtec se seli na novo lokacijo

Waldorfski vrtec Jutranja zarja bodo iz Struževega preselili na drugo lokacijo, kjer pa prostori ne bodo nared do začetka novega šolskega leta. V novih prostorih bodo imeli dva oddelka.

SIMON ŠUBIC

Struževo – Waldorfski vrtec Jutranja zarja bo v kratkem ostal brez svojih prostorov v Struževem, v katerih je deloval od leta 2015. Mestna občina Kranj (MOK), ki mu je oddajala prostore, namreč ni podaljšala najemnega razmerja. A bojazni, da bo vrtec prenehal delovati, ni. »Waldorfski vrtec Jutranja zarja bo deloval še naprej na novi lokaciji. Odločamo se med dvema možnima lokacijama, od katerih je ena na območju MOK, druga pa na območju Naklega. V zvezi s tem še preverjamo možnosti in dovoljenja, v vsakem primeru pa se nam bo končno uresničila želja po večjih prostorih, saj bomo na novi lokaciji lahko oblikovali dva oddelka, do zdaj smo imeli namreč samo enega,« je povedala Ajda Aljančič, vodja vrtca Jutranja zarja. Nove

lokacije vrtca še ne želi razkriti, a zagotavlja, da bodo informacijo objavili na svojih spletnih straneh, takoj ko bodo lahko.

Na MOK so pojasnili, da bodo na nekaterih javnih vrtcih in šolah večje investicije potekale tudi med naslednjim šolskim letom, za čas njihovega izvajanja pa morajo zagotovi-

Mestna občina Kranj prostore potrebuje zaradi sanacije dveh svojih vrtcev.

viti nadomestne prostore. Za ta namen bodo uporabili tudi prostore v Struževem, zato jih waldorskemu vrtcu ne morejo več dati v najem. »Že leta 2020 se je pokazalo, da teh prostorov ne bo več mogoče oddajati in je MOK ustanovitelj zasebnega vrtca opozorila, da najemne pogodbe ne bo več podaljšala. Na prošnjo najemnika je do podaljšanja vseeno prišlo, najprej

za leto 2021, potem za leto 2022 in nato še do 30. junija 2023 oziroma do 15. avgusta 2023. MOK bo še pred jesenjo začela dve obsežnejši sanaciji (vrtec Čebelica in Osnovna šola Simona Jenka) in bo za potrebe ene od teh ustanov za čas izvajanja del potrebovala nadomestne prostore,« so sporočili.

Kot je še povedala Ajda Aljančič, novi prostori vrtca ne bodo nared do novega šolskega leta; na eni lokaciji bi jih lahko uredili najhitreje do srede septembra. »Ker bi radi zagotovili kontinuirano delovanje vrtca Jutranja zarja, smo MOK znova zaprosili za izredno podaljšanje najemne pogodbe za prostore v Struževem, a njenega odgovora še nismo prejeli,« je povedala.

Tudi krajanji KS Jošt stopili skupaj

Na ponedeljkov dan solidarnosti so se posledic zadnjega obilnega deževja z združenimi močmi lotili tudi krajanji in gasilci vasi pod Svetim Joštom.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranj sodi med občine, ki so jo v zadnjih poplavih razmeroma srečno odnesle, a povsem brez posledic vseeno ni šlo. Med drugim se je sprožilo dvanajst zemeljskih plazov, nekaj tudi na območju krajevne skupnosti Jošt. Njen predsednik Jaka Kregar je pojasnil, da se je med obilnim deževjem pred dvema tednoma na njihovem območju sprožilo več zemeljskih plazov, ki so se približali hišam in odnesli nekaj lokalnih cest, prav tako pa je na cestni infrastrukturi

in kmetijskih zemljiščih škoda nastala zaradi divjanja hroudourniških voda.

V ponedeljek, na dan solidarnosti, so tako krajanji združili moči z domačimi gasilci in izpeljali delovno akcijo. Odpravljanja posledic deževja se je lotilo 48 krajanov Pševega, Javornika, Čepulj, Planice in Lavtarskega Vrha. Čistili so jake, kanale in struge vodotokov, s traktorji vozili pesek ter nasuli in utrdili poti. »Akcija je pokazala, da v vaseh pod Joštom znamo stopiti skupaj. Z veseljem sem opazoval ponosne obraze

ljudi, ki so se po koncu akcije zadovoljni z opravljenim delom in sami s seboj vračali z delovišč. Pa ne samo to, dogodek smo izkoristili tudi za druženje vaščanov in krepitev naše skupnosti. Vsi, ki so prišli, si želijo takšnih akcij tudi v prihodnje. Takim željam bomo seveda v navdušenjem ustregli,« je povedal Kregar. Kot je dodal, so zadovoljni tudi z napredkom večjih sanacijskih del, ki jih izvaja Komunala Kranj s pomočjo podizvajalcev.

Po besedah Vida Krčmarja, namestnika poveljnika Civilne zaščite Mestne občine Kranj, so od dvanajstih plazov na območju občine nekatere že sanirali, nekaj sanacij je še v teku, dva plazova pa redno opazujejo in trenutno mirujeta. Med drugim so že sanirali plaz na Javorniku, ki je odrezal cesto, in s tem znova omogočili dostop do 15 hiš. Še vedno pa sta zaprta dva mostova – v Besnici, kjer je plaz spodjedel temelje, in most pri Planiki, kjer te dni poteka pregled poškodovane kanalizacijske cevi in statične stabilnosti mostu.

Delovne akcije v KS Jošt se je v ponedeljek udeležilo skoraj petdeset krajanov. / Foto: KS Jošt/Marko Bajt

Glasba je temelj človeškega sodelovanja

»Ne moremo si predstavljati Ljutomera brez Grossmanovega festivala, Ilirske Bistrice brez MKNŽ, Bistrice ob Sotli brez kluba Metulj, Cerknega brez Jazza Cerkno ali pa Tolmina brez Sajete. Tudi Železnikov si ne moremo predstavljati brez Krawala,« je na sobotni slavnostni akademiji ob 30-letnici festivala Krawal povedal povezovalc programa Igor Bašin.

KLARA MRAK

Železniki – Uvertura v trideseti Krawal na Jesenovcu, ki bo potekal danes in jutri, je bila slavnostna akademija z odprtjem razstave in podelitvijo priznanj zaslužnim krawalovcem. Vzdušje je bilo takšno, kot se za takšen »železen« festival spodobi. Temperamentno in rohneče. Slavnostni govornik dr. Rajko Muršič je spomnil,

doživljanja mladosti zagotovo glasba. Glasba je tista, ki jo vzpostavlja in brez glasbe ni skupnosti. Ko najstniki vstopijo v svet, vedo, da je treba nekaj spremeniti, postaviti na novo. In kje boš postavil nekaj na novo, če ne ravno tam, kjer lahko to narediš skupaj s prijatelji in prijateljicami?« je razmišljal Muršič. »Pred dvanajstimi leti smo na pobudo Marka Breclja naredili pregled sa-

upor. Glavna vrednota tovrstnih skupin je torej uporništvost. In čemu se ljudje upiramo? Upiramo se dominantnemu 'sranju', ki nas obdaja, tako v medijih kot v vsakdanji politiki, predvsem pa v zvočnem prostoru, od koder nas neprestano terorizirajo s takimi zvoki, ki jih nikoli ne bi hoteli poslušati. To je ena plat medalje. Druga pa je, da so osrednje vrednote našega življenja zgrajene na kopici laži in sprenevedanja – torej počnimo vsaj nekaj, v čemer smo lahko iskreni in v kar zares verjamemo,« je bil udaren dr. Muršič.

Krawal bo dober del

Častitljivih trideset let udarnega festivala Krawal, ki je znan tudi v mednarodnih vodah, potrjuje dejstvo, da njegovi snovalci delajo prav. »Festival je edini te vrste v tem okolju in tudi širše, tako kot tudi Kulturno društvo Rov Železniki s svojim delovanjem ključno skrbi za razvoj alternativne glasbe, kulture v širšem okolju. To je možno zaradi vrlin, ki ste jim člani društva zvesti že trideset let: vztrajnost, prostovoljstvo, sprejemanje in vključevanje raznolikosti, zavezanost svojim načelom in vizijam,« je na slavnostni akademiji povedal župan Marko Gasser, ki je snovalcem čestital ob 30-letnici in tudi ob letošnjem prejemu občinskega priznanja. Na vprašanje oziroma pobudo, da v Železnikih manjka samoniklo prizorišče za večje

Razstavo fotografij, plakatov, majic in artefaktov skozi leta Krawala si je moč ogledati še do nedelje. / Foto: Primož Pičulin

dogodke, je Gasser pojasnil, da trenutno drugega prostora, kot je sicer dobro izkoriščen Kulturni dom Železniki, ne more ponuditi, da pa upa, da ko se bo sčasoma pokazala kaka možnost za drugo prizorišče, »bomo vsekar šli v to smer«.

»Kaj kraju daje dušo? Narava, res je. Zgodovina, res je, znamenitosti, hiše tudi. V prvi vrsti dajejo dušo kraju živi ljudje, ki razbijajo za tohlost dolgčasa in vračajo življenje v smisel,« je sklenil Igor Bašin in povabil, da se festivala, ki bo danes in jutri hrumel na Jesenovcu, udeležimo v čim večjem številu.

»Letošnji festival se dogaja v času, ko nam je narava znova pokazala svojo moč in dokazala našo šibkost, zato bo del izkupička festivala namenjen oškodovanim v zadnjih poplavih, na delavnicah, ob ogledu razstave v Kulturnem domu Železniki, na prizorišču na Jesenovcu, povsod bo moč pustiti prostovoljne prispevke.«

Vrača se beograjski trio Repetitor

Repetitor bodo nedvomno največje zvezde festivala, nastopile bodo tudi vse domače trenutno aktivne skupine, ki vsaj malo sodijo na

Krawal, pravijo organizatorji, med njimi 3=pjančki, Kavakanem, Kejbele Ensemble, Rok'n'Vane in Helahirn. Po 13 letih pa se vrača tudi dolenski Tavžntroža. Pridejo Španci Mean machine in pa Puljčani Liquid Supercharge. Jutri se lahko udeležite dveh delavnic – ob 10. uri delavnice Divja hrana z Darjo Vrana, ob 14. uri pravilničnega ognjišča z zavodom Kres in rokodelskih delavnic. Še danes, jutri in v nedeljo pa si je v Kulturnem domu Železniki moč ogledati razstavo fotografij, plakatov, majic in artefaktov skozi leta Krawala.

Slavnostni govornik dr. Rajko Muršič / Foto: Primož Pičulin

da akademija poteka ravno na mednarodni dan mladih. »Po treh desetletjih izvajanja različnih aktivnosti, katerih del je festival Krawal, o začetnikih ni mogoče več govoriti kot o mladih. Je pa eden od načinov

moniklih prizorišč; vse družni poseben odnos do ustvarjalnosti, ne le glasbene, ampak v vseh vidikih življenja. Družijo jih tovarištvo, enakovrednost in enakopravnost, načelo prispevanja po svojih močeh, družni jih

V šenčurskem vrtcu zamenjali dotrajana okna

Obnova, vredna približno devetdeset tisoč evrov, bo po besedah šenčurskega župana Cirila Kozjeka zaključena do konca avgusta.

MAŠA LIKOSAR

Šenčur – Občina Šenčur je v poletnih mesecih pristopila k obnovitvenim delom v šenčurskem vrtcu, kjer so dotrajana okna zamenjali z

Kozjeka zaključena do konca avgusta, ko bodo v vrtcu znova zakorakali vsi vpisani otroci. Občina je v ta namen pridobila tudi sredstva iz naslova Eko sklada v višini dvajset odstotkov investicije.

Poleg tega so namestili dodatni peskovnik pri Podružnični šoli Olševke in obnovili fasado Podružnične šole Voklo.

novimi z električnim krmljenjem senčil. Obnova, vredna približno devetdeset tisoč evrov, bo po besedah šenčurskega župana Cirila

Poleg tega so namestili dodatni peskovnik pri Podružnični šoli Olševke in obnovili fasado Podružnične šole Voklo.

DAN TERIC V DAVČI

Sobota, 19. 8. 2023
18:00 Srečanje članic gasilske zveze Gorenjske
18:00 - 20:30 Predvajanje filma: Od bilke do platna
20:00 Razglasitev rezultatov tekmovanja gasilk
21:00 Zabava z ansamblom GREGORJA KOBALA

Nedelja, 20. 8. 2023
14:00 Kulturno etnografska prireditev - Prikaz predelave lanu
17:00 Zabava z ansamblom BANOVSĚK

Vabi TD Davča

Medijski pokrovitelj:
Gorenjski Glas

Košarka na gladini Blejskega jezera

Pravi košarkarski spektakel bo na Bledu 16. septembra.

MAJA BERTONCELJ

Bled – V ospredju bo sodelovanje slovenskega košarkarskega asa Luke Dončiča, ki je tudi ambasador slovenskega turizma, in legendarne znamke Jordan.

Dončič je že zaigral z novim športnim copatom, ki nosi ime gorenjskega turističnega bisera.

Ime Bleda z novo generacijo superg Luke Dončiča z imenom Luka 2 Lake Bled potuje po svetu.

Imenuje se Luka 2 Lake Bled. Kot pojasnjujejo v Slovenski turistični organizaciji (STO), ki je z znamko I feel Slovenia glavni partner dogodka, gre za edinstveno priložnost za promocijo Slovenije. Nova generacija superg Luke Dončiča je v svoj DNK namreč vtisnila Slovenijo. Luka se je državi poklonil

ne samo z imenom, temveč tudi z barvno paletno svetle polarne, škrlatne in različnih odtenkov modre barve. Košarka se bo zato igrala celo na gladini Blejskega jezera, na kateri bo plavalo košarkarsko igrišče mednarodnega Grosbasketovega turnirja v košarki 3 na 3. Mladi košarkarski talenti se bodo

potegovali za naslov najboljših ekipe. Njihova pot na Bled se bo začela v Ljubljani, kjer bo 26. avgusta kvalifikacijski turnir.

Luka Dončič je trenutno z reprezentanco na Japonskem, kjer Slovenijo jutri z domačini čaka še zadnja pripravljalna tekma pred začetkom svetovnega prvenstva.

Kolesarski vzpon na Javorč

Todraž – Ta konec tedna bo avgusta, ob 10. uri v Todražu, organizaciji ŠD Sv. Urban po-cilj pa pred lovsko kočjo na Jatekal jubilejni, 20. kolesarskivorču, kjer bosta tudi razglavzpon na Javorč. To bo drugasitev rezultatov in podelitev tekma letošnjega Pokala polan-nagrad. skih puklov. Start bo jutri, 19.

Tek okrog Triglava

Kranjska Gora – Triglav trail run prinaša pestro dvodnevno dogajanje. Ta tekaški in gorniški festival bo potekal v Mojstrani 18. in 19. avgusta. Vrhunec bo jutri s teki Triglav train run na štirih različnih trasah. Na najdaljši, dolgi kar 78 kilometrov, bodo tekači opravili 4400 metrov vzpona. S starta se bodo podali ob 5. uri zjutraj. Dolžine preostalih tras so 44, 26 in 14 kilometrov.

Na zelenicah tudi nogometašice

Pretekli konec tedna se je začela 32. sezona Ženske nogometne lige Triglav Zdravje, v kateri igra devet ekip, od tega dve s širše Gorenjske. ŽNK Cerklje in ŽNK Radomlje Medex sta se v prvem krogu pomerila med seboj, tekma pa se je končala brez zadetkov.

MAJA BERTONCELJ

Velesovo – Naslov prvakinja brani ŽNK Mura Nona, ki je bila v minuli sezoni najboljša tako v državnem prvenstvu kot v pokalnem tekmovanju. Uspešne sezone si želijo tudi v obeh klubih s širše Gorenjske, ki sta se med seboj pomerila že v prvem krogu.

Večje spremembe v Radomljah

V Velesovem je ŽNK Cerklje gostil ŽNK Radomlje Medex. Tekma se je končala z neodločenim izidom brez

zadetkov. V obeh ekipah so v sezono vstopili optimistično. Do večjih sprememb je prišlo v Radomljah. Nadaljevali so se odhodi igralk v tujino. Lani je v Italijo odšla Zala Kuštrin, v Nemčijo Korina Lara Janež, letos pa sta se v Italijo preselili Tinkara Testen in Sara Gradišek. Maša Osojnik, Maja Madon in Laura Šenk kariero nadaljujejo v Olimpiji. »Ostajamo zvesti svoji filozofiji, ki prinaša veliko dobrot tudi za celoten ženski nogomet v Sloveniji. To pomeni, da bomo v prihajajoči sezoni še naprej ponujali priložnost mladim dekletom, ki se

želijo razvijati in napredovati do te mere, da bodo lahko mednarodno konkurenčne. Pot do tja seveda ni enostavna, ampak v preteklosti smo že večkrat dokazali, da znamo in zmoremo. Zato verjamemo vase in optimistično vstopamo v sezono. V tekmovalnem smislu se ekipa sicer še razvija in pripravlja na izzive, ki nas čakajo,« pravi trener Aljaž Gornik.

ŽNK Cerklje si želi v ligo za prvaka

Brez večjih sprememb so v sezonovstopiliv ŽNK Cerklje. Trener Primož Štrajhar je s

pripravljanim delom zadovoljen. »Dobro smo delali cel mesec, igralk so bile prizadevne. Lahko smo zadovoljni,« pove Primož Štrajhar, ki bo tudi v novi sezoni vodil gorenjske ligašice. Sprememb v ekipi dejansko ni. Ostajamo zvesti svoji filozofiji: priložnost dajemo mladim domačin igralkam. Veseli smo, da se po poškodbah vračata Ines Rozman in Hana Feratović. Želja je, da bi se ekipa uvrstila na četrto mesto po rednem delu in tako nadaljevala v ligo za prvaka. Poleti je bilo v Velesovem zelo živahno. Organizirali so tudi

Tekaški praznik v Kranjski Gori

»Dober glas seže v deveto vas in tudi v glavno mesto, že prej sem slišal veliko lepega o tem teku v Kranjski Gori,« je povedal letošnji zmagovalc Kranjskogorske 10ke Klemen Šuligoj.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Kranjskogorsko 10ko bi lahko poimenovali kar alpski tek, a ne zaradi vzponov, ki jih sicer na tej progi ne boste pretekli prav veliko, temveč zaradi družbe okoliških gora, ki tekače spremljajo na celotni trasi, ki poteka iz središča Kranjske Gore po kolesarski poti do Rateč in nazaj. Letošnje tekme v torek, 15. avgusta, se je udeležilo blizu 170 tekačev iz Slovenije pa tudi Španije, Italije in Hrvaške. Pred tem se je tudi kar lepo število najmlajših udeležilo otroškega teka, t. i. Kranjskogorske 1ke, vsi otroci so bili zmagovalci in prav vsak si je zaslužil medaljo.

Organizator Kranjskogorske 10ke, že 29. po vrsti, je Turistično društvo Kranjska Gora, njihova predsednica Klavdija Gomboc se je zahvalila tudi vsem prostovoljcem društva, ki pomagajo pri izvedbi prireditve. Kot je povedala, že nekaj let

Skoraj 170 tekačev so imeli na Kranjskogorski 10ki. / Foto: Nik Bertonec

s tem tekom sodelujejo v povezavi Gorenjska, moj planet, kjer se na vseh tekaških prireditvah na različnih lokacijah organizatorji potrudijo, da tekači poleg športno-tekmovalnega vzdušja izkusijo tudi značaj in tradicijo krajev. Kot je še povedala Gombočeva, so na letošnji

prireditvi dva evra od vsake startnine namenili prizadetim v nedavnih poplavih, zbrana sredstva pa bodo predali Karitasu.

Na letošnji Kranjskogorski 10ki je s časom 34:16 najhitreje priteknel v cilj Klemen Šuligoj, rekreativni triatlonec iz Ljubljane. »Tek je

teku v Kranjski Gori,« je povedal Šuligoj. Med ženskami je prva pritekla v cilj Novomeščanka Anja Fink s časom 35:50. V Kranjski Gori je zmagala že tretjič zaporedoma, a letos s svojim najboljšim časom. »Pred nekaj dnevi sem se vrnila s svetovnih študentskih iger na Ki-

Letos so že bile tekaške prireditve v okviru povezave Gorenjska, moj planet: Pomladni tek na Jesenicah, Tek po ulicah Tržiča, Tek Petra Levca v Trzinu, Mošenjski tek, Radolška 10ka in Kranjskogorska 10ka. Dne 7. oktobra bo še Lubnik trail in 3. decembra Miklavžev tek v Snoviku.

moja najboljša disciplina, za tajskem, kjer sem v polmaratonu osvojila 13. mesto, se mi pa malo še pozna utrujenost. V Kranjsko Goro pridem, da naredim dober trening, in še vzdušje je na tej prireditvi vedno odlično,« je dejala Finkova.

moja najboljša disciplina, za tajskem, kjer sem v polmaratonu osvojila 13. mesto, se mi pa malo še pozna utrujenost. V Kranjsko Goro pridem, da naredim dober trening, in še vzdušje je na tej prireditvi vedno odlično,« je dejala Finkova.

Med moškimi je slavil Klemen Šuligoj, med ženskami Anja Fink. / Foto: Nik Bertonec

Članska ekipa ŽNK Cerklje je sezono začela z remijem.

/ Foto: arhiv kluba

nogometni tabor, ki je potekal v dveh terminih.

Ženska nogometna liga se nadaljuje ta konec tedna.

ŽNK Cerklje bo v nedeljo gostoval pri WFC Drava Ptuj. Ekipa ŽNK Radomlje Medex je prosta.

Začenja se ocenjevanje škode

Po poplavah se začenja ocenjevanje škode v gospodarstvu. Predvidevajo tudi moratorije na kredite in hitrejšo zaposlovanje tujcev, prav tako bodo znižali pogoj za pomoč samozaposlenim.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Minister za gospodarstvo Matjaž Han je po sredinem srečanju z gospodarstveniki dejal, da je po obiskih terena in prizadetih podjetij slika o škodi v gospodarstvu jasnejša. »Ocenjujem, da je stanje še težje, kot smo si v prvih dneh predstavljali. Danes smo se z gospodarstveniki pogovarjali o čim učinkovitejši izvedbi ukrepov, da bo denar kar najhitreje prišel do prizadetega dela gospodarstva,« je povedal. Po prvi in začasni oceni škode, ki so jo pred dnevi podali na Gospodarski zbornici Slovenije, naj bi ta preseglala štiristo milijonov evrov.

Rok do 1. septembra

Škodo, ki je nastala na strojih in opremi, zalogah ter zaradi izpada dohodka, je ministrstvo za gospodarstvo začelo ocenjevati v sredo. Podjetja bodo morala oceno škode prijaviti s posebnim obrazcem najkasneje do petka, 1. septembra. Ministrstvo za obrambo pa bo skupaj z občinskimi komisijami ocenilo škodo na objektih.

Na tej podlagi bo ministrstvo pripravilo oceno škode in program odprave posledic škode v gospodarstvu, po katerem bodo oškodovana podjetja lahko prejela pomoč. Predplačila pomoči za ocenjeno škodo v višini deset odstotkov bi podjetja lahko prejela v najkrajšem

Srečanje gospodarskega ministra Matjaža Hana s predstavniki gospodarstva

/ Foto: Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

možnem času in se bodo upoštevala pri naknadnem izplačilu v okviru programa. Zbornice so sicer predlagale, da bi se ta delež zvišal, kar bo gospodarsko ministrstvo tudi predlagalo vladi, vendar do včeraj še ni bilo znano, za koliko.

V skladu s programom bodo oškodovana podjetja prejela pomoč v višini 60 odstotkov, če so imela škodo, ki je nastala in je upravičena do pomoči, zavarovano. V nasprotnem primeru bo izplačilo pomoči do 50 odstotkov. Izplačilo zavarovalnine pa se bo odštelo pri izračunu višine dodeljenih sredstev.

Spremembe tudi za samozaposlene

Ministrstvo se je z gospodarstveniki tudi dogovorilo

za spremembo pri ukrepu za izplačilo pomoči samozaposlenim, kulturnim delavcem in kmetom. Trenutno so v skladu z zakonom do pomoči upravičeni tisti samozaposleni, katerih prihodki bodo letos zaradi poplav upadli za polovico. Glede na to, da pa so do konca leta le še štirje meseci in da se upošteva izpad na letni ravni, pa bodo višino izpada znižali na 20 odstotkov.

Moratorij na kredite, hitrejšo zaposlovanje tujcev ...

Ob tem pa je minister napovedal tudi morebitne dodatne ukrepe, in sicer bi gospodarsko ministrstvo pozdravilo moratorij na bančne kredite po modelu, kot

je veljal v času pandemije covid-19, kot je to predlagala Banka Slovenije. Prav tako razmišljajo tudi o možnostih zavarovanja predplačil, če podjetja ne morejo dobiti bančne garancije. Preučili bodo tudi možnost izvedbe javnega razpisa za nabavo novih strojev in opreme ter drugih investicij v prizadetih podjetjih.

Minister Han je ob tem napovedal, da bodo ugodna posojila SID banke in Slovenskega podjetniškega sklada za zagotavljanje likvidnosti na voljo predvidoma septembra. Skupaj z ministrstvom za delo pa bodo pospešili tudi postopke za zaposlovanje tujcev za obsežno skupino poklicev, ki bodo potrebni pri obnovi.

DOBRO JE VEDETI

Davčna obravnava donacij in solidarnostne pomoči

CVETO ZAPLOTNIK

Ob letošnjih poplavah se je kot že tolikokrat doslej ob podobnih naravnih nesrečah pokazala izjemna solidarnost z ljudmi, ustanovami in podjetji, ki so utrpeli veliko škodo. Ta solidarnost se izraža v različnih oblikah pomoči – v donacijah, materialu, delu ...

Da bi bila pomoč čim bolj učinkovita, je državni zbor v manj kot enem tednu po poplavah potrdil spremembe in dopolnitve zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, s katerimi je začasno uzakonil več interventnih ukrepov. Nekaj teh ukrepov zadeva tudi davčno obravnavo enkratne solidarnostne pomoči in donacij.

Spremenjeni zakon tako za letos zvišuje neobdavčeno enkratno solidarnostno pomoč, ki jo delodajalec lahko izplača zaposlenemu, z dva tisoč na deset tisoč evrov, tolikšen znesek se potlej tudi ne všteva v davčno osnovo iz dohodka iz delovnega razmerja. Pogoj za izplačilo solidarnostne pomoči je, da je zaposleni

utrpel hujšo škodo, ki ogroža njegovo zdravje in ima za posledico za bivanje neprimerno življenjsko okolje. Delavec mora hujšo škodo izkazati z ustreznimi dokazili, kot so fotografije, s katerih je razvidna škoda na njegovem domu, zapisnik o prijavi škodnega dogodka zavarovalnici, cenitve, računi za popravila ...

Spremenjeni zakon prinaša letos kot enega od začasnih ukrepov tudi dodatno olajšavo za donacije. Podjetja in samostojni podjetniki, ki bodo za sanacijo škode po poplavah namenili donacijo, bodo letos za to lahko uveljavljali dodatno davčno olajšavo. Davčno osnovo si bodo lahko znižali za celotni letos donirani znesek, vendar največ do višine davčne osnove davčnega obdobja. Država je za nakazilo teh donacij že odprla poseben račun, ministrstvo za finance pa je za ta namen odprlo posebno proračunsko postavko.

Davčni zavezanci lahko veliko odgovorov davčnih vsebinah, ki zadevajo poplave, najdejo tudi na spletni strani finančne uprave (Furs).

Vlogo mogoče oddati od včeraj

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Od včeraj je na zavodu za zaposlovanje možno oddati vlogo za povračilo nadomestila plače zaradi višje sile ali čakanja na delo. Gre za ukrepa, ki ju je vlada sprejela v noveli zakona o odpravi posledic naravnih nesreč ob nedavnih poplavah. Obe povračili bodo delodajalci lahko uveljavljali prek portala za delodajalce. Tisti delodajalci, ki bodo imeli težavo z dostopom

do računalnika, pa bodo lahko obiskali katero od lokacij Zavoda za zaposlovanje. Pri tem na zavodu opozarjajo še, da morajo delodajalci elektronsko vlogo za uveljavitev povračila nadomestila vložiti v 15 dneh od uveljavitve tega zakona oz. v 15 dneh od začetka odsotnosti delavca zaradi višje sile ali zaradi napotitve delavca na začasno čakanje na delo.

Ukrep povračila zaradi višje sile je v veljavi do 31. decembra, čakanja na delo pa do 31. oktobra.

Za zdaj ne bodo gradili

Zgornji Brnik – Po poročanju časnika Finance družba Elaphe opušča projekt širitve v brniški letališki coni, zemljišče pa je naprodaj za 4,7 milijona evrov. Družba se sicer ukvarja z razvojem električnih motorjev v kolesih, na parceli nasproti logističnega centra Kuehne + Nagel, pa so želeli zgraditi novo stavbo. Z ministrstvom za gospodarstvo, turizem in šport so se že dogovorili za pretrganje pogodbe za subvencioniranje naložbe, investicijo pa naj bi izvedli v prihodnjih letih.

Cene pogonskih goriv nespremenjene

Ljubljana – Vlada je na sredini dopisni seji znižala trošarine, s čimer cene pogonskih goriv ostajajo nespremenjene. Za liter bencina zunaj avtocest je tako še naprej treba odšteti 1,511 evra, liter dizelskega goriva pa stane 1,558 evra. Kurilno olje se je na drugi strani podražilo za 1,4 centa in po novem stane 1,144 evra za liter.

Bruto domači proizvod višji

Rast BDP v drugem četrtletju je predvsem posledica visokega zunanjetrgovinskega presežka, medtem ko se je trošenje gospodinjstev prvič po dveh letih zmanjšalo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Po desezoniranih podatkih se je bruto domači proizvod (BDP) v primerjavi z drugim četrtletjem lani povečal za 1,6 odstotka, v primerjavi s prvim četrtletjem letošnjega leta pa za 1,4 odstotka, je v sredo objavil državni statistični urad (Surs).

V drugem četrtletju se je v primerjavi z istim obdobjem lani izrazilo zmanjšal uvoz, ki je upadel za 8,3 odstotka, za 0,7 odstotka pa se je znižal tudi izvoz. Različna dinamika uvoza in izvoza se je odrazila v zelo visokem zunanjetrgovinskem presežku, ki je v tekočih cenah znašal slabe 1,7 milijarde evrov

in je k rasti obsega BDP prispeval 6,7 odstotne točke.

Znižala se je domača proizvodnja, in sicer za 5,4 odstotka. Končna potrošnja je

Gibanja so bila ugodnejša od evropske sedemindvajseterice, a tako Umar kot Banka Slovenije pričakujeta, da bodo na gospodarsko klimo v prihodnjem delu leta vplivale tudi posledice nedavnih poplav.

ostala na enaki ravni, bruto investicije pa so bile manjše za 20,1 odstotka. K njihovu upadu je znatno prispevalo zmanjšanje zalog, bruto investicije v osnovna sredstva pa so se dvignile za 0,3 odstotka. Kot pojasnjujejo na Sursu, so imele

največji vpliv investicije v gradbene objekte. Potrošnja gospodinjstev se je prvič po dveh letih zmanjšala, in sicer za 1,1 odstotka.

Kot podatke komentirajo na Uradu za makroekonomske analize in razvoj (Umar), so bila gibanja ugodnejša kot v evropski sedemindvajseterici. Opozorili pa so, da bodo na gospodarsko klimo vplivale tudi obširne poplave, ki so nedavno

prizadele Slovenijo, poleg tega pa se ohranjajo tudi druge negotovosti, povezane z inflacijo in cenami energentov.

V Banki Slovenije pričakujejo, da bodo nadaljnje upadanje izvoznih naročil in zaostreni pogoji financiranja oteževali razmere v industriji. Gospodarski obeti v prihodnji polovici leta bodo zaznamovani tudi s posledicami nedavnih vremenskih ujm. A po drugi strani menijo, da lahko robusten trg dela ter investicije in zasebna potrošnja, usmerjena v nadomestitev poškodovanega nefinančnega premoženja, na tekočo gospodarsko aktivnost vplivata spodbudno.

Ovaden zaradi spolnega napada

Ravnatelj jeseniške šole naj bi bil ovaden zaradi spolnega napada na mladoletno deklico, je poročal časnik Dnevnik.

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Ravnatelj osnovne šole na Jesenicah, sicer nekdanji uspešni smučarski tekač in zdaj trener smučarskega teka, naj bi bil ovaden zaradi spolnega napada na mladoletno hčer svoje partnerke, je včeraj poročal časnik Dnevnik. Na Policijski upravi Kranj so potrdili, da obravnavajo kaznivo dejanje s področja kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, iz šole pa, da ravnatelj od 1. septembra ne bo več zaposlen pri njih ter da so sprožili vse potrebne postopke.

Dnevnik je v članku »Spoštovani« ravnatelj ali spolni plenilec? objavil tudi več izpovedi njegovih nekdanjih sotekmovalk in varovank, ki naj bi tekaške vrste zapustile prav zaradi njegovega nadlegovanja. »Hči se nama je z možem v solzah zaupala, da se je vse skupaj

začelo z opolzskimi besedami, potem je nadaljeval z otipavanjem. Dolgo je bila nemočna, to je bil vendarle njen trener. Nekega dne, ko jo je pripeljal domov z reprezentančnih priprav in sem videla, da je hči razburjena, sem ga poklicala k sebi in mu povedala, kar mu gre. Po besnem odzivu pred domačo hišo sva se z možem odpeljala naravnost na Smučarsko zvezo Slovenije in se zaupala takratnemu tekaškemu vodstvu. Niso nama verjeli, prav tako kljub najini prošnji niso sprožili nikakršnega postopka,« je tako povedala mama ene od nekdanjih tekačic. »Podlo in nagnusno. Ni besede za tega izprijenca. Kdo ve, kaj vse se je dogajalo v preteklih letih in koliko deklet je zlorabil. Končno ga je ena le prijavila,« pa je dejala ena nekdanjih najboljših slovenskih tekačic in večkratna olimpijka.

Oropali irska turista

MAŠA LIKOSAR

Bled – Blejski policisti so pred dnevi obravnavali rop na Cesti svobode, kjer sta dva moška, stara 19 in 18 let, pristopila do državljanov Irske in jima s silo zagrozila, da jima morata izročiti denar. »Eden od Ircev je takoj pobegnil, od drugega pa sta si protipravno prilastila ročno uro in denarnico

z vsebino,« so pojasnili na Policijski upravi Kranj. Na prizorišču sta posredovala varnostnika zasebne varnostne službe, ki sta osumljena zadržala do prihoda policijskih patrulj. Policisti so ju oba prijeli in jima začasno odvzeli prostost. Opravili so ogled in nadaljujejo zbiranje obvestil v smeri kaznivega dejanja roba, za kar je zagroženo do petnajst let zapora.

Pogrešajo ga od torka

SIMON ŠUBIC

Kamnik – V Kamniku od torka pogrešajo 38-letnega Klemna Baloha. Ker ga kamniški policisti z dosedanjimi aktivnostmi niso našli, za pomoč prosijo javnost.

Pogrešani Klemen Baloh je visok 178 centimetrov, suhe postave in ima kratke rjave lase. Nazadnje so ga videli v torek okoli 13. ure, ko se je odpeljal od doma z belim osebnim vozilom znamke Peugeot 308 sw, registrskih števil LJ 12-NBI. Obleden je bil v zeleno majico s kratkimi rokavi in kratke hlače zelene barve.

Policisti naprošajo vse, ki bi karkoli vedeli o pogrešani osebi, da podatke sporočijo

Pogrešani Klemen Baloh

/ Foto: PU Ljubljana

na najbližjo policijsko postajo ali Policijsko postajo Kamnik oziroma pokličejo na interventno številko 113 ali anonimni telefon 080 1200.

Dars v prvem polletju prodal več vinjet kot lani

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (Dars) je v prvem polletju skupaj prodala 3,74 milijona vinjet, kar predstavlja devetodstotno povečanje v primerjavi z istim obdobjem lani in kar 62 odstotkov več kot v prvi polovici leta 2021. Od vseh prodanih vinjet je bila četrtnina kupljena po spletu.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – V prvem polletju je Dars prodal 873.564 letnih vinjet, kar je za odstotek manj kot v istem obdobju lani. Prodaja letnih vinjet za motorna kolesa se je povečala za 24 odstotkov na 4270 vinjet, za osebna vozila se je zmanjšala za odstotek na 810.567, za kombije pa je bila enaka kot lani, in sicer 58.727 vinjet. Prodaja mesečnih vinjet je v prvi polovici leta na-

Na gorenjski avtocesti med Brnikom in Vodiciami je Dars letos do 6. julija v povprečju zabeležil 51.543 vozil na dan, kar je pet odstotkov več kot v primerljivem obdobju lani.

rasla za osem odstotkov na 642.276 vinjet. Od tega se je prodaja mesečnih vinjet za osebna vozila povečala za osem odstotkov na 606.402, za kombije pa za deset odstotkov na 35.874 mesečnih vinjet. Prodaja tedenskih vinjet je narasla za 14 odstotkov na 2,21 milijona vinjet. Največji skok je pri motornih kolesih, in sicer dvajsetodstotni, prodali so jih 30.408. Za

Uporaba avtocest in hitrih cest brez veljavne e-vinjete pomeni kršitev zakona o cestninjenju, za kar je predpisana globa v višini 300 evrov. Fotografija je simbolična. / Foto: Nik Bertonec

osebna vozila je prodaja narasla za 14 odstotkov na dva milijona, za kombije pa za devet odstotkov na 142.093 tedenskih vinjet. Prodaja polletnih vinjet se je z 18.081 prodanimi vinjetami ohranila na isti ravni.

Dars je od decembra 2021, ko so začele veljati elektronske letne vinjete, do 30. julija letos prodal skupno 12,92

milijona e-vinjet. Med temi je 55 odstotkov tedenskih vinjet za osebna vozila, 23 odstotkov mesečnih vinjet in 15 odstotkov letnih vinjet za osebna vozila. Četrtno e-vinjet je bilo prodanih uporabnikom vozil z nemškimi registrskimi tablicami, z 21 odstotki so sledili uporabniki z registrskimi tablicami iz Slovenije, Avstrije

(14 odstotkov), Italije (osem odstotkov), Hrvaške (šest odstotkov), Češke (štiri odstotke), Švice, Madžarske in Poljske (po tri odstotke), ter Romunije, Nizozemske, Bosne in Hercegovine ter Francije (po dva odstotka).

Darsovi cestninski nadzorniki so med januarjem in 23. julijem letos skupaj izdali 29.928 plačilnih nalogov v okviru nadzora uporabe e-vinjet. To predstavlja povečanje v primerjavi s primerljivim obdobjem leta 2022, ko so izdali 23.110 plačilnih nalogov.

Vrednost prodanih vinjet je v prvih šestih mesecih dosegla 130,44 milijona evrov, kar je za 4,48 milijona evrov več kot v istem obdobju lani.

Bagrist zbil voznika tovornjaka

V ponedeljek okoli 13. ure se je v Zbirnem centru Suhadole v občini Komenda zgodila delovna nesreča, v kateri je bagrist zbil in delno povozil voznika tovornjaka, pri tem pa ga hudo poškodoval.

MAŠA LIKOSAR

Suhadole – Po doslej zbranih podatkih so policisti ugotovili, da je bil na območju komunalnega odlagalnišča voznik delovnega stroja z naloženim materialom. V tem času se je tja pripeljal voznik s tovornim vozilom, ki je vozil odpadni material z območja sanacije. Izstopil je iz vozila ter se gibal v bližini delovnega stroja. »Pri premiku z delovnim strojem voznik moškega, ki je izstopil iz vozila, ni opazil ter ga je zbil in delno prevozil,« so navedli na PU Ljubljana. Moški je pri tem utrpel hujše poškodbe in so ga z reševalnim vozilom odpeljali v UKC Ljubljana. Policisti še ugotavljajo posamezne okoliščine nesreče in

V Zbirnem centru Suhadole je bagrist zbil voznika tovornjaka, pri tem pa ga hudo poškodoval. / Foto: Primož Pičulin

bodo o njih obveščali pristojno državno tožilstvo.

Župan Občine Komenda Jurij Kern je potrdil, da se je nesreča zgodila v Zbirnem centru Suhadole. Povedal je,

da je bil poškodovani voznik v torek operiran in že okreva. »Gre za poklicnega voznika, ki je več del na področju odpadkov. V občini Komenda je pomagal vse od torka

minulega tedna. V trenutku nesreče je bil očitno nekoliko nepazljiv, saj ni opazil bagra,« je povedal župan. Dodal je, da so prostovoljce ves čas opozarjali na varnost in jih pozivali k pozornosti.

Ob tem na policiji ponovno svetujejo vsem, ki so na območju sanacij, da pazijo na lastno varnost in na varnost drugih. Ker je na teh območjih veliko ljudi, odpadnega materiala in tudi delovnih strojev, je nevarnost nesreč še toliko večja. Ob tem so dodali, da vsi, ki pomagajo in vlagajo trud v pomoč drugim, dela opravljajo neprestano že od vodne ujme, zato sta lahko njihova koncentracija in pozornost nekoliko slabši. »Zato pazimo drug na drugega,« so še poudarili na PU Ljubljana.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Upokojeni gasilec, ki teče, da pomaga otrokom z rakom

Ko je pred časom Miran Štular z Jezerskega za trening pretekel tematsko pot po Ravenski Kočni do tovarne žičnice ter nadaljeval naprej na Štularjevo planino in po poti s Češke kočice proti domu, mu je prišlo na misel, da bi na teh stezicah lahko organizirali enega lepših trail tekov v Sloveniji.

ALENKA BRUN

Miran Štular se je rodil na Spodnjem Jezerskem. Večino otroštva je sicer preživel v Kokri, nekaj časa je živel tudi v Kranju in Radovljici, a se je vrnil na Jezersko.

Tako rekoč vse življenje je bil poklicni gasilec, član Gasilsko reševalne službe Kranj. In če je imel to srečo, da je celotno poklicno kariero lahko pomagal ljudem v stiski, zakaj tega ne bi nadaljeval še kot upokojenec, pravi. Tako se je odločil, da svoje tekaške izkušnje prenese na organizacijsko področje in skupaj s prijatelji in podporniki poskusi organizirati dobrodelno tekaško prireditev, katere celotni izkupiček bi bil namenjen Inštitutu Zlata pentljica. Ideja je naletela na pozitiven odziv.

Tečem – pomagam otrokom z rakom se imenuje dobrodelni trail tek, ki ga bo 23. septembra letos gostilo Jezersko. Start bo v Parku Jezersko ob 11. uri. Tek ni tekmovalne narave. Proga je dolga 15 kilometrov in ima za okoli 700 »višincev«. Tekaški dogodek pomaga organizirati tudi Inštitut Zlata pentljica, ki mu bodo podarili vsa sredstva, zbrana s startninami. Več informacij o dobrodelnem trail teknu najdete na tek-jezersko.si.

»Prireditve, kakršna bo tokratni tek, niso namenjene le zbiranju denarne pomoči za izvajanje dejavnosti inštituta. Pomembno je tudi druženje in ozaveščanje

širše javnosti o raku otrok, o težavah, s katerimi se srečujejo med potekom zdravljenja in po njem. Osnovni namen Inštituta Zlata pentljica – otroci z rakom je, da otroci in mladostniki, ki so v otroštvu zboleli za rakom, ozaveščajo vrstnike in širšo javnost o svoji bolezni, se družijo in si med seboj pomagajo,« pojasni Štular.

Zakaj je izbral ravno otroke z rakom, nas zanima. Odzove se s humorjem, češ da imata z rakom neporavnane račune. Oče je umrl zaradi raka, njegova najljubša stara mama, najboljši prijatelj iz mladosti, nam zaupa. »Oče je bil star 55 let, stara mama 72, prijatelj pa ni dočkal niti 50. Pa tudi soproga se je srečala z rakom na dojki ...« našteva. Njega je »preskočil«. Zаметke ideje

pa je dobil že, ko je imela hči v otroštvu vročinske krče in je zaradi njih pristala na ljubljanski pediatriji. Obdržali so jo na opazovanju. Spominja se, kako so v času, ko

sta prišla s soprogo ponjo, na oddelek otroci prihajali na kemoterapijo. »Ko vidiš tiste oči ... in otroke brez las ...« pripoveduje, se je odločil, da če bo kdaj kaj organiziral, se bo spomnil nanje. »Skratka, milijon je razlogov, zaradi katerih vem, da to, kar sem si zadal, ni naloga, temveč poslanstvo, ki ga bom uresničil.«

Dogodek ne bo namenjen le tekačem

Udeležili se ga bodo namreč tudi junaki Zlate pentljice, zato bo osrednji del prireditve namenjen njim. »Na sestanku z vodji Inštituta Zlata pentljica so mi predlagali, da jim predstavimo naš kraj in dejavnosti, značilne zanj. Zato prireditev ne bo samo tek, temveč festival, ki bo zaznamoval september kot mesec boja proti otroškemu raku.« Poimenoval ga je Tečem – pomagam otrokom z rakom. Znotraj festivala bo organiziran tudi otroški tek, ki bo namenjen prav omenjenim junakom. Ta bo seveda krajši, dolg morda kakšen kilometer.

V nadaljevanju Štular spregovori še o delavnicah, ki bodo potekale v sklopu festivala. Tako bodo otroci lahko na eni spoznavali pohodništvo in gornišstvo, da pa bo stvar še bolj zanimiva, so mu domači gorski reševalci obljubili, da bodo naredili krajšo t. i. tirolsko

žičnico, ki bo delovala kot jeklenica za spust in udeleženci delavnice se bodo lahko po njej tudi spustili. Po tem bo tu likovna delavnica, ker se veliko otrok izraža na ta način. V etno delavnici bo domačinka Mija Murovec prikazala običaje z Jezerskega in povedala kaj o preteklosti kraja, ker pa so otroci izrazili željo – veliko jih namreč prihaja iz mestnega okolja –, da bi videli tudi domače živali, so se organizatorji dogodka povezali tudi s Šenkovo domačijo. Za peto delavnico pa bodo poskrbeli člani PGD Jezersko. Pripravili bodo manjši poligon, kjer se bodo otroci spoznali z gasilsko opremo in jo lahko tudi preizkusili. Povezali pa se bodo tudi z osnovno šolo na Jezerskem, je še povedal Štular.

Namesto medalje zlata pentljica

Jezersko bo tako dobrodelni trail tek gostilo 23. septembra letos. Start bo v Parku Jezersko, cilj pa pri Planšarskem jezeru. Proga bo dolga 15 kilometrov, s 700 »višinci«. Več informacij o teknu najdete na spletni strani tek-jezersko.si. Miran Štular dodaja, da ker gre za tek v naravi in ker ta nima časovne omejitve in je bolj dobrodelno-rekreativen, ga lahko tudi prehodite. »Na startu bomo sicer sprožili štoparico, toda vsak tekač bo tekmoval

Miran Štular / Foto: osebnih arhiv

izključno sam s sabo. Progo boste lahko pretekli, prehodili ali si jo skrajšali po lastnih željah. Pomembno je le, da se teka udeležite z željo pomagati otrokom z rakom

in da se odključate v cilju.« In zaključil: »Namesto medalje pa bo tokrat vsakega v cilju čakala zlata pentljica, ki simbolizira mesec boja proti raku otrok.«

Kultura

Včeraj se je začel dvajseti Jazz Kamp Kranj, ki bo potekal do 27. avgusta. **Stran 14**

Pogovor

Tadej Beguš, reševalec škofjeloške nujne medicinske pomoči **Stran 15**

Zanimivosti

Kyt Lyn Walken in Primož Kozjek o starodavni umetnosti sledenja **Stran 16**

Od petka do petka

Predhodna ocena škode na poplavljenih območjih bo pripravljena do 1. septembra, napoveduje minister Uroš Brežan. / Foto: Boštjan Podlogar/STA

Gradnja nemškega montažnega mostu v Prevaljah

/ Foto: URSZR

»Slovenija brez Prekmurja, Prekmurk in Prekmurcev preprosto ne bi bila popolna,« je v poslanici zapisala predsednica republike Nataša Pirc Musar. / Foto: Gorazd Kavčič

Prvi montažni mostovi že postavljeni

SIMON ŠUBIC

Predhodna ocena škode do septembra

V sredo so predsednik vlade Robert Golob in pristojni ministri s predstavniki Združenja občin Slovenije, Združenja mestnih občin Slovenije in Skupnosti občin Slovenije razpravljali o dosežanjem poteku intervencijskih in sanacijskih del na območjih, prizadetih v poplavah, ter o novih predlogih in potrebah. Kot je po srečanju povedal minister za naravne vire in prostor Uroš Brežan, bo predhodna ocena škode na območjih, ki jih je prizadela nedavna ujma, pripravljena do 1. septembra. Na podlagi te ocene bodo pripravili predhodni program odprave posledic, za katerega država občinam zagotavlja 40 odstotkov predplačil, je napovedal. Predstavniki občinskih združenj so pohvalili odprt dialog in izrazili zadovoljstvo, da bodo vsi intervencijski stroški občinam povrnjeni, saj bodo tako lahko aktivnosti nemoteno potekale dalje. Premier Robert Golob je sicer že pred dnevi zagotovil, da ima država dovolj sredstev za intervencijske ukrepe po ujmah. Država bo za sanacijo vzpostavila tudi tehnične pisarne, ki bodo občinam, posameznikom in gospodarstvu

pomagale pri iskanju pravih rešitev za odpravo posledic, gradnjo in obnovo obstoječih prizadetih objektov, prav tako pa tudi za novogradnje.

Postavljajo montažne mostove

Evropske države so po poplavah v začetku avgusta v okviru mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite Sloveniji podarile enajst montažnih mostov. Prvega so pod okriljem nemške Zvezne agencije za tehnično pomoč že postavili čez reko Mežo v Prevaljah, kjer gradijo še enega v bližini bencinske črpalke Petrol, ki ga bodo dokončali do konca tega tedna. Trenutno iz omenjene pomoči postavljajo še italijanski most v Škofji Loki. Slovenska vojska pa je skupaj s severnomakedonsko tudi že zgradila montažni most v Mežici. »Toliko solidarnosti, kot smo ji priča te dni, že dolgo nismo doživeli,« je v ponedeljek ob odprtju prvega montažnega mostu v Prevaljah dejal minister za obrambo Marjan Šarec. Direktor Uprave RS za zaščito in reševanje Leon Behin pa je pojasnil, da imajo tudi še štiri lastne mostove, ki jih bodo postavili do konca septembra. Vseh 15 omenjenih mostov bodo postavili na lokalnih cestah, mostov na državnih cestah pa bo

postavljala direkcija za infrastrukturo. V zadnjih poplavah je bilo po državi poškodovanih več kot petdeset mostov.

V Prekmurju včeraj praznovali

Osrednja regijska slovesnost v Prekmurju ob dnevu združitve z matičnim narodom je včeraj potekala na Hotizi. Slavnostni govornik je bil minister za obrambo Marjan Šarec. V počastitev državnega praznika, ki ni dela prost dan, je garda Slovenske vojske v imenu predsednice republike Nataše Pirc Musar včeraj položila venec k spomeniku narodnemu buditelju Jožefu Kleklu v Črenšovcih. Predsednica republike je sicer državljanke in državljane ob dnevu združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom nagovorila s posebno poslanico. Med drugim je poudarila, da gre za praznik, ki po njenem prepričanju zaznamuje enega izmed temeljev državnosti – združitve naroda. Slovenija brez Prekmurja, Prekmurk in Prekmurcev preprosto ne bi bila popolna, je dodala. Predsednik vlade Robert Golob pa je v svoji poslanici zapisal, da letošnji praznik obeležujemo v času, ko se država in njeni prebivalci srečujemo s posledicami silovite ujme. Poudaril je, da

Prekmurci, tako kot vedno, v teh za državo težkih časih iz dneva v dan dokazujejo, da znajo združiti moči, kadar je to potrebno. Državni praznik dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom je spomin na dan, ko je Prekmurje po določilih Pariške mirovne konference leta 1919 pripadlo takratni Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prekmurski Slovenci so bili takrat po stoletjih znova združeni z matičnim narodom. Ob koncu prve svetovne vojne je Prekmurje 12. avgusta 1919 zasedla jugoslovanska vojska, 17. avgusta pa je na ljudskem zborovanju v Beltincih oblast predala civilnemu upravitelju.

Slovenski potni list med »močnejšimi«

Slovenski potni list imetnikom omogoča vstop brez večjih omejitev v 183 držav. Slovenija se s tem na globalnem indeksu potnih listov uvršča na deveto mesto in sodi med države, katerih potni listi veljajo za »močnejše«, saj omogočajo razmeroma veliko svobodo potovanja, je objavilo britanskega svetovalnega podjetja Henley & Partners povzel STA. Prvo mesto na letošnjem seznamu zaseda singapurski potni list, s katerim je mogoče brez vizuma potovati v 192 držav.

Slovinci v zamejstvu (916)

Koroška pomaga Sloveniji

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pretekli teden je naravna katastrofa s poplavami in zemeljskimi plazovi najbolj prizadela območje vzhodnega dela Karavank: občini Železna Kapla - Bela in Globasnica na koroški strani in Črno ter sosednje občine na slovenski strani. Županja Občine Železna Kapla - Bela Elizabeta Lobnik je povedala, da je v občini pretekli teden deževje povzročilo za pet milijonov evrov škode in da je občina zaradi naravnih nesreč, ki so jo prizadele v zadnjih letih, na robu finančnih zmožnosti.

Slovenske organizacije na Koroškem so že konec preteklega tedna začele zbirati pomoč tako za prizadete občine na Koroškem kot v Sloveniji. Pomoč je zbiral Slovenski atletski klub, pri čemer mu je pomagal tudi

celovski podžupan, koroški Slovenec Lojze Dolinar, in jo je že poslal na slovensko stran. Pomoč je sicer skromna, vendar je nujna, sta povedala predsednik Slovenskega atletskega kluba Marko Wieser in celovski podžupan Lojze Dolinar.

V sredo je bil na samostanskem dvorišču v Dobrli vasi koncert z naslovom Gorenjski večer, na katerem sta igrala ansambla Igor in Zlati zvoki in Rosa. Organizator koncerta Slovensko prosvetno društvo Srce Dobrila je izkupiček od koncerta darovalo domačim gasilcem.

Slovenska gospodarska zbornica iz Celovca je konec preteklega tedna začela zbirati pomoč za prizadete v poplavah tako na Koroškem, še posebej pa v Sloveniji pod geslom Skupno. Pomagamo./Gemeinsam. Helfen.

V akcijo se je vključilo 17 slovenskih političnih, športnih in kulturnih organizacij na Koroškem. Predsednik Slovenske gospodarske zveze v Celovcu Benjamin Wakounig je bil presenečen nad hitrim odzivom. Zbiranje pomoči medijsko pokrivajo ča-

Takole učenci Ljudske šole iz Globasnice vabijo k zbiranju pomoči za otroke iz popolnoma uničene Črne na slovenski strani meje. / Foto: časopis Novice Celovce

predstavniki sodelujočih organizacij in društev, bo odločil o prejemnikih pomoči in skrbel, da bo šla izključno za humanitarne namene. Naravna katastrofa je prizadela številna podjetja na obeh straneh meje in marsikateremu delavcu iz Slovenije še vedno preprečuje prihod na delo v Avstrijo.

Vodstvo Ljudske šole v Globasnici se je skupaj s

starši odločilo, da bo na poseben način pomagalo otrokom v Črni na Koroškem, starim od enega do deset let. Do prvega septembra, ko se bo v Sloveniji začelo šolsko leto, bodo zbirali igrače in šolske potrebščine. V ponedeljek in v sredo sta bila že prva zbiralna dneva. Pred zimo pa bodo za otroke v Črni zbirali oblačila in obutev.

Po svetu

Kako je zdaj v Sudanu

Pozornost Evrope je še vedno osredotočena na Ukrajino. V Sloveniji nas je zalilo in se ukvarjamo z lastno nesrečo. Tako smo manj dovzetni za velike tragedije, ki se dogajajo še drugje po svetu. Tudi v Afriki, v Sudanu ...

MIHA NAGLIČ

Dve vojski, dva generala

Ko gre za Sudan, imamo v Sloveniji velik privilegij, da se lahko za razlago dogajanja v tej veliki afriški državi obrnemo na gorenjskega rojaka Toma Križnarja, ki je v Sudanu že na pol doma. Nedavno smo videli, kako sta se za oblast spopadala dva generala, poveljnika dveh vojsk, redne in »izredne« (džandžavid). Generala Abdel Fattah al Burhan in Mohamed Hamdan Dagaló (Hemedti) sta leta 2019 družno vrgla z oblasti dolgotletnega diktatorja Omarja al Baširja, zdaj pa se za prevlado spopadata med seboj.

Kuku Abdigin

Kaj se torej dogaja v glavnem mestu Sudana – Kartumu, mestu, ki leži na sotočju Belega in Modrega Nila? Se mesto res prazni? »Temu, da je Kartum prazen, ne verjamem čisto. Še vedno so tam protestniki, ki so leta 2019 vrgli diktatorja al Baširja, in dobivamo posnetke sirot, ki tavajo po ulicah in iščejo starše, pa tudi sorodnike pobitih ljudi, ki skušajo izvedeti, kako so končali njihovi sorodniki. Ljudje, ki so ostali v Kartumu, so brez vode, elektrike, informacij, izpostavljeni ognju. Na eni

strani je poveljnik redne sudanske vojske Burhan, ki je od lani samooklicani predsednik, na drugi strani je vodja džandžavidov, ki je bil podpredsednik v tej isti vladi. Ta dva sta vrgla diktatorja po protestih. Protesti so se dogajali leta in leta do tistega aprila 2019, ko sta Burhan in Hemedti odstavila takratnega predsednika Omarja al Baširja in ga zaprla v zapor, kjer ga ni več in nihče ne ve, kje je. Vseh 7000 kaznjencev so džandžavid odpeljali s seboj in se zdaj borijo proti redni sudanski vojski. Grozno je, da je džandžavidov 100.000, vse več jih je. To kaže na to, da banditi prevzemajo nadzor nad Sudanom. Zdi se mi, da tudi ves svet prevzemajo banditi.« Kaj pa se po njegovem obeta Sudanu v bližnji prihodnosti? »Nič dobrega. Razen to, da pride Abdel Aziz al Hilu poročat v Evropo. Tam so stvari samomorilske, ljudje so obupani, nič se ni posrečilo, odkar so odšli Angleži. Takoj so jih začeli nadlegovati različni vojni mešetarji, eni so jih vlekli proti Iranu, drugi proti Savdski Arabiji, pa spet tretji na našo stran. Jaz sem v Sudanu prisoten skoraj pol stoletja. Dali so mi svoje ime, jaz sem Kuku Abdigin. Kuku pomeni prvorojeni, Abdigin pa tisti

z brado. Čustveno sem z njimi, ker nisem samo poročevalec in filmar, čutim, kako se počutijo ...«

Ubij sužnja s sužnjem

In kaj čuti »tisti z brado«? »Nevarnost je, da se razmere, ko se malo manj pobija med seboj in jih malo bolj banditi, še razširijo. Protestniki, ki so v letih protestov tvegali, da jih s pravimi naboji postrelijo, so čisto spregledani. To so bili mladi, študenti, dijaki, zveza profesionalcev, zdravniki, pravniki, novinarji, inženirji. Skupaj z redno vojsko in džandžavidi so leta 2019 vrgli takratnega predsednika, diktatorja Omarja al Baširja. Po tistem je bilo dve leti videti tako, da mogoče pa bo več pravic, ker so ustanovili neko prehodno civilno vlado, v kateri so 51 odstotkov sedežev imeli generali, 49 pa protestniki. Svet ni podprl protestnikov, ampak je toleriral džandžavide, ki so se krepili, ker so pridobili koncesije za izvažanje zlata. /.../ Bolj ko se ti dve vojski pobijata med seboj, vsakih je po 100.000, več je možnosti za tujce, da pokradejo ves Sudan, ker bodo domačini šibki. Gre za politiko ubij sužnja s sužnjem. V njej sodeluje ves svet, samo medijev ni zraven. Zdaj se ne da ne v Darfur ne v Kartum. Tudi

če bi agencije ZN zdaj hotele priti v Darfur, ne morejo, ker je tam popoln kaos. Tudi begunci ne morejo več bežati v Čad, ker je prenevarno. Si predstavljate, kako je brez zdravil, brez hrane, brez vode tam v pescu. Nihče ne ve, kakšen pekkel je zdaj to. To se je zgodilo, ker je svet dvignil roke in na skrivaj računal, da bo od tega nekaj profitiral. Ne gre samo za politiko deli in vladaj, kjer se kregata dva, tretji dobiček ima, gre dobesedno za politiko ubij sužnja s sužnjem. In potem si bodo tujci razdelili Sudan, tako kot so si že Kongo, Somalijo itn. Problem Afrike je v vse hitrejši prenaseljenosti in nemoči domačinov, da preživijo od dela svojih rok, ker so tam tuje korporacije, ki tam trgujejo in prodajajo, domačini pa so izgubili večino svojih delovnih mest. Bojim se, da se bo to iz Sudana kot rak, kot metastaze, razširilo še po preostali Afriki in bo to za nas koristno, v smislu, naj se oni pobijejo, da ne bodo prišli k nam.« (Vir: intervju Toma Križnarja za Val 202 na MMC RTV SLO) Toda: tako kot podnebnih sprememb ni mogoče omejiti samo na določene dela sveta, tudi dogajanje v Afriki slej ko prej vpliva na Evropo. Kmalu bomo videli, kako.

Pogled na avtocesto, ki vodi mimo mednarodnega letališča v Kartumu. Po tej sliki sodeč gre za sodobno glavno mesto urejene države, a videz vara. / Foto: Wikipedia

Sudanski otroci v begunskem taborišču v pokrajini Darfur, fotografirani aprila 2018. Tudi vedri izrazi njihovih obrazov so le videz. / Foto: Wikipedia

Tomo Križnar oziroma Kuku Abdigin je že več desetletij eden najboljših poznavalcev razmer v Sudanu, nanje skuša tudi dejavno vplivati. / Foto: arhiv GG

Nove knjige (698)

V požaru svetov

MIHA NAGLIČ

»Za Andrića se junija 1941 začne čudežen čas sredi dobe grozot. Sovjetski pisatelj Ilja Erenburg, ki bo po vojni postal Andrićev prijatelj, piše o tem v svojih memoarih: 'Isti letnik sva in vselej z veliko očaranja in celo zavisti mislim na tega svojega vrstnika, ki je v najhrupnejšem letu molčal in pisal, molčal in pisal.' Dejansko bo Andrić molčal in pisal ne le eno leto, ampak kar tri leta in pol. Nikoli več ne bo tako produktiven kot v času med prihodom iz Nemčije poleti 1941 in oktobrom 1944, ko Beograd osvobodijo izpod nemške zasedbe. Zdaj ima to, česar mu je v njegovi diplomatski karieri in zlasti v berlinskem obdobju primanjkovalo: čas. Andrić živi popolnoma

odmaknjeno v stanovanju svojega prijatelja, odvetnika Braneta Milenkovića, ki se tudi sam zanima za književnost. Tam, v Prizrenski ulici 9, le nekaj korakov od hotela Moskva, kjer je leta 1919 navezal prve stike z beograjsko literarno sceno, nastajajo zdaj v hitrem zaporedju tista dela, ki mu bodo prinesla bralce po vseh celinah in Nobelovo nagrado za književnost. Aprila 1942, manj kot leto dni po prihodu v Beograd, Andrić konča Travniško kroniko. Od julija 1942 do decembra 1943 nastaja Most na Drini. Takoj zatem se loti tretjega dela. Gospodična je končana oktobra 1944, natančno v času nemškega umika. /.../ Vojna je obenem odločilni in osnovni pogoj za to, da lahko Andrić sploh napiše svoja velika dela. Brez

nenadne prekinitve njegove diplomatske kariere bi jugoslovanskega epika po imenu Andrić, prevedenega v vse svetovne jezike, bržkone sploh ne bilo. Teško si je predstavljati, da bi lahko napisal svoje velike romane, če bi bil še naprej vprežen v zahtevne naloge vodilnega jugoslovanskega diplomata. Nje-

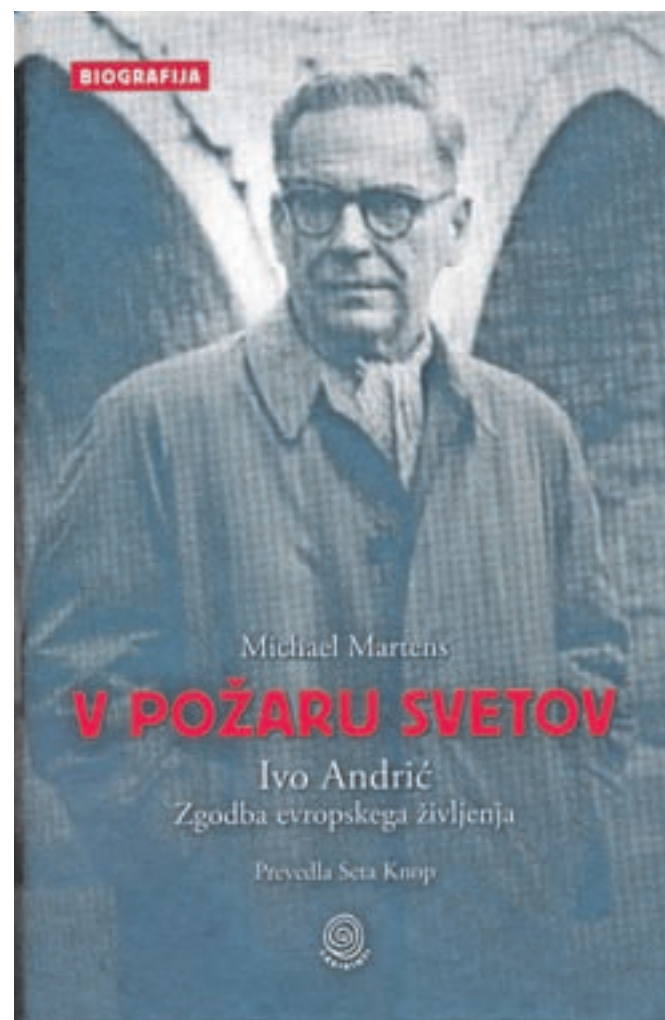
Michael Martens, V požaru svetov, prevedla Seta Knop, LUD Literatura, Ljubljana, 2023, 418 strani

govni romani, tako kot mnoga velika dela, izražajo izmračnih časov.« (str. 212–213)

Ivo Andrić (1892–1974) je bil gotovo edini, ki je osebno poznal tako Gavrila Principa kot Hitlerja. Njegova glavna dela bi morali, tudi če smo jih že, zdaj še enkrat prebrati. Za boljše

razumevanje vsega, kar se je na prostoru nekdanje Jugoslavije zgodilo v zadnjih treh desetletjih. Za spodbudo k temu branju pa ne bi mogli najti boljše knjige, kot je ta »zgodba evropskega življenja«. Take knjige ne bi mogel napisati nekdo od Jugoslovancev, ne Srb, ne Hrvat, ne Slovenec, ne

Bosanec. Vsi smo v tem oziru preveč pristranski. Moral je napisati Nemeč in zato smo mu lahko samo hvaležni. Leta 1973 rojeni novinar in publicist Michael Martens je bil dolgoletni dopisnik časnika Frankfurter Allgemeine Zeitung za Balcan. Objektivna priča.

Kultura

Letos dvajsetič, naslednjič dvajsetletnica Jazz Kampa Kranj

Z včerajšnjim koncertom zasedbe Wiener Choro Ensemble se je začel letošnji, že dvajseti Jazz Kamp Kranj. Pravzaprav ga je že dan prej v Cafe galeriji Pungert odprla tradicionalna fotografska razstava utrinkov z lanskoletnega festivala. Do 27. avgusta bo sledilo še enajst koncertnih dogodkov.

IGOR KAVČIČ

V deset dni letošnjega Jazz Kampa Kranj je včeraj občinstvo popeljala glasba brazilskih glasbenikov, ki delujejo na Dunaju. Wiener Choro Ensemble je igral tradicionalno brazilsko glasbo in se z njo poklonil velikim skladateljem, kot so Waldir Azevedo, Pixinguinha in Tom Jobim. V prihodnjih dneh bo sledil še bogat in raznolik izbor koncertov domačih in predvsem tujih glasbenikov ter glasbenih sestavov. Letošnji Jazz Kamp nam skupaj ponuja kar dvanajst glasbenih doživetij.

Tudi tokrat, že dvajsetič po vrsti – Jazz Kamp bo drugo leto praznoval tudi svojo dvajsetletnico – sta osrednja organizatorja in leta 2004 tudi njegova ustanovitelja brata Primož in Gregor Grašič. S slednjim sva pred festivalom obudila nekaj spominov na pretekla »kamp leta«, ki tradicionalno v drugi polovici avgusta z džezom in različnimi glasbenimi zvrstmi, ki iz njega izhajajo, navdahneta gorenjsko prestolnico.

Brata Grašič vztrajata

Na vprašanje, kakšen je spomin na čas pred skoraj dvajsetimi leti, ko sta z bratom Primožem zagrizla v sadež ali – bolje rečeno – sta posadila drevo, imenovano Jazz Kamp Kranj, Gregor Grašič odgovarja: »Na idejo je prišel Primož, potem ko so se

v nekaterih koncih Slovenije odvijali podobni festivali, sam sem bil na nekaj let starejšem novomeškem festivalu Jazznity, pa sva si rekla, zakaj ne bi poskusili tudi v Kranju. Iz našega mesta je kar nekaj odličnih džezarjev.«

Leta 2004 sta brata Grašič tako začela s tremi koncerti in nekaj nastopi v okviru glasbenih delavnic. Slednje so bile enako pomembne kot sam festival, z nekaj odmevnimi koncerti pa je festival pridobil vse večje zanimanje javnosti. Kot pove Gregor, je k pojavnosti dodatno pripomogel Mitja Petrovič z ekipo iz agencije Publicis. »Od prvih začetkov je vse do svoje nenadne smrti 2011 z našim Jazz Kampom dihal tudi legendarni vibrafonist Boško Petrovič, ki ga vsako leto znova pogrešamo.«

V dvajsetih festivalskih edicijah so se v Kranju na različnih prizoriščih, predvsem pa na osrednjem prostoru ob Cafe galeriji Pungert zvrstili številni doma in v svetu znani glasbeniki in zasedbe, ki jih je občinstvo običajno nagradilo z dobrim obiskom. »Včasih nam je zagodlo slabo vreme, morda kdaj kakšna druga nevesečnost, ampak s Primožem sva vztrajala in se nisva kaj dosti spraševala, ali je to smiselno ali ne. Pravzaprav si nikoli nisva predstavljala, da bo od majhnega odra pod kostanjem prišlo do velikega koncertnega odra tu spodaj,« Gregor pokaže proti

Gregor Grašič, trobentač in z bratom Primožem organizator Jazz Kampa Kranj / Foto: Tina Dokl

odru, na katerem so potekale še zadnje priprave na džezovskih deset dni.

Koncerti so potekali tudi v času epidemije, seveda s predpisanimi omejitvami glede obiskovalcev. Leta 2021 so bili tako primorani uvesti vstopnino. Kot doda sogovornik, jim vsako leto prek razpisa s finančno podporo ob strani stoji Mestna občina Kranj, uspešno pa kandidirajo tudi za sredstva na Ministrstvu za kulturo. »Žal pa ne moremo vplivati na hkratnost podobnih koncertnih dogodkov v mestu,« doda Grašič in poudari, da so na Jazz Kampu džezovske delavnice v zadnjih

letih opustili, so pa zato obogatili in razširili koncertno ponudbo.

Raznolik glasbeni program

Po včerajšnjih brazilskih ritmih se bo danes zvečer program nadaljeval s tradicionalnim duetom klavirjev, kjer v glavni vlogi nastopata pianista Emil Spanyi iz Madžarske in David Gazarov iz Nemčije, in sicer ob spremljavi hrvaškega basista Maria Mavrina in francoskega bobnarja Christoph Braša. V soboto se bo na odru Jazz Kampa premierno predstavila zasedba Eurocubans z gosti, kot so Juan De Marcos

González, Juan Munguia in Carlos del Puerto. Nedelja pa je letos rezervirana za Elviza Staniča in French Touch Trio, ki raziskuje južnoameriško senzualnost in svobodomiselnost radost francoskega »joie de vivre«. Zasedba bo poslušalce popeljala na sprehod po pariških ulicah in jih povabila na tango v Buenos Aires.

Ponedeljkov večer bo popestril priznani slovenski pianist, skladatelj, aranžer in mentor Dejan Pečenko. S svojim triom, v katerem sodelujeta odlični Manč Kovačič na kontrabasu in Klaus Wonisch na bobnih, bo predstavil pester repertoar, v katerem ne bodo manjkale niti džezovske priredbe slavnega baročnega skladatelja Johanna Sebastiana Bacha. V torek bo nastopil Lennart Krečič s svojim kvartetom Home Run. V sredo se bo predstavil še en odlični slovenski saksofonist Tadej Tomšič z zasedbo TT Institution. Četrtek je rezerviran za odlično slovensko pevko Jano Šušteršič, ki bo ob spremljavi Gorana Rukavine in njegovega blues banda predstavila izbor bluesovskih uspešnic, ki vas gotovo ne bodo pustile hladnih. Joyce E. Youille pa bo ob spremljavi zasedbe The Jammers občinstvo v petek zvečer s svojim elegantnim stilom popeljala v svet džez in soula, s pridihom bluesa.

Jazz Kamp Kranj se v soboto, 26. avgusta, z Jazz Kamp Kranj Festom seli

tudi na kranjske ulice. V starem kranjskem mestnem jedru se bosta na dveh prizoriščih predstavila Dixie šok band in Celjski dixieland ansambel, ki nam bosta pričarala vzdušje z neworleanskih ulic, zvečer pa bo na glavnem odru na Pungertu zapel legendarni New Swing Quartet. Koncertni večeri se bodo ob glasbi kvarteta madžarskega basista Davida Spischaka zaključili v nedeljo, 27. avgusta.

Za uvod fotografska razstava

Jazz Kamp se je pravzaprav začel že v sredo, saj tradicionalno med uvodne dogodke sodi tudi fotografska razstava v Cafe galeriji Pungert, kjer so na ogled fotografski utrinki, posneti na kampu pred letom dni. Ob dolgoletnih fotografskih spremljevalcih Gorazdu Gogiju Uršiču in Zoranu Kozini, so se lani pridružili fotografi, člani FD Janez Puhar. Izbor fotografij so tako pripravili še Matej Artač, Valerija Jenko, Simon Krejan in Tine Založnik.

Na razstavi vidimo lahko zelo različne pristope h koncertni fotografiji, kar kaže na kreativnost avtorjev, ki se tokrat predstavljajo. »Vesela sem povabila organizatorjev Jazz Kampa Kranj k sodelovanju, saj je to hkrati spodbuda za našo ustvarjalnost. Koncertna fotografija je namreč zelo spoštovan žanr, že zaradi gibanja na odru in zahtevnih pogojev svetlobe,« je na odprtju povedala predsednica FD Janez Puhar Valerija Jenko in dodala, da se je letos za spremljanje koncertov javilo kar 11 članov društva.

»Fotografije, ki si jih lahko ogledamo v Cafe galeriji pri naši dolgoletni gostiteljici Sonji Mlakar, niso le dokument časa, ampak so umetnost,« je prepričan Gregor Grašič; da mojstri fotografije vanje niso ujeli le trenutkov na koncertih, ampak z njimi tudi glasbo samo. »Če dlje časa opazujete fotografije, na katerih so v elementu naš Primož, pa Teo Colori in Momento Cigano, izjemni francoski bobnar Christoph Bras ali pa Kristijan Krajncan, skrit za cvetnimi aranžmaji Matjaža Beguša, slišite tudi glasbo s tiste ga koncerta.«

V Cafe galeriji Pungert razstavljajo člani FD Janez Puhar Matej Artač, Valerija Jenko, Simon Krejan in Tine Založnik ter dolgoletna spremljevalca Jazz Kampa Gorazd Gogi Uršič in Zoran Kozina, ki na fotografiji manjka. / Foto: Igor Kavčič

Pogovor

Ko je »kažin«, moraš vse ustaviti

Tadej Beguš

Prihaja iz Tolmina, živi v Preddvoru, dela v Škofji Loki. Melodije svojega primorskega narečja ne more – in niti noče – skriti. Izžareva toplino in prijaznost. In sočutnost. Kar so v njegovem poklicu zagotovo pomembne vrline. Hkrati pa se je, kot sam pravi, na delu v tujini priučil neke vrste hladnosti, ki je v določenih situacijah nujna. Tadej Beguš je reševalec nujne medicinske pomoči (NMP) Zdravstvenega doma Škofja Loka. Z njim sem se pogovorila po uspehu na mednarodnem tekmovanju loške ekipe reševalcev na Češkem, zasedli so tretje mesto, in pred odhodom na tekmovanje na Ciper konec septembra.

KLARA MRAK

Čestitam vam za velik mednarodni uspeh na Češkem.

Hvala. Na tekmovanju Rallye Rejviz je bila ekipa štirih loških reševalcev NMP Zdravstvenega doma Škofja Loka: David Gale, Andrej Šubic, Andraž Arhar in jaz. Preverjajo vse: hitrost, iznajdljivost, znanje, treba se je znati dobro znajti, da dosežeš uspeh. Tekmovanja so zelo realna, v smislu scenarijev, ki so dejansko taki, kot jih dnevno doživljamo na terenu. Konec septembra nas na tekmovanje na Ciper odhaja pet, pridružil se nam bo še Simon Jurjavec.

Koliko časa ste že na Gorenjskem?

Trinajst let, žena je doma iz Loma pod Storžičem, živiva pa v Preddvoru. Pripravnštvo sem naredil kot reševalec v Tolminu, na reševalni, potem sem šel na fakulteto, delal v operacijski kot inštrumentar v Šempetru, nato pa sem, ker mi kot popotniku niso hoteli dali neplačanega dopusta, dal odpoved in sva z ženo šla na padalsko avanturo, na potovanje po Aziji za eno leto. Zanosila je in potem sva se preselila v Preddvor. Nato sem pet let delal v Ljubljani na Travmi, bil tudi dobro leto v Londonu na različnih urgencah, ko sem se vrnil, sem začel delati v ambulanti nujne medicinske pomoči v Škofji Loki, to je bilo približno pred šestimi leti.

Pot vas je zanesla tudi v Afriko.

V Gani sem delal prostovoljno, prek tropske medicine, pet nas je bilo, dve zdravnici in tri medicinske sestre oziroma zdravstveni tehniki. Jaz sem prišel tja z motorjem, ker sem hotel delati v patronaži. Ko so oni odšli domov, sem nadaljeval pot po Afriki. V tistem letu in pol sem obiskal Maroko, Mavretanijo, Zahodno Saharo, Senegal, Gambijo, Gvinejo Conakry, Mali, Burkino Faso, Togo, Benin, Niger, Čad, Centralno Afriko, Kongo, Zair, Zambijo, Malavi, Mozambik, Svazi in Južnoafriško republiko. V Afriko sem šel še enkrat delat kot prostovoljec, z drugo ekipo smo šli pomagat misijonarjem na Madagaskar.

Zagotovo gre za neprecenljive izkušnje. Kaj najbolj pretrese?

Reševalec NMP Škofja Loka Tadej Beguš / Foto: Primož Pičulin

Nekaterih dogodkov ne bom nikoli pozabil. Ko smo bili v Gani, so vaščani zbobnali ljudi, da pridejo zdravniki, da bo vse zastoj. Zares je bilo veliko ljudi v čakalnici, med njimi mama z jokočim otrokom, neutolažljiv jok je bil. Izvajal sem triažo, ko smo slišali ta jok, smo jih pobrali iz vrste. Dobro leto je imel otrok, videli smo, da ima dve luknjici na prsni, iz njiju je tekkel gnoj. Mama se je smejala, bila je prostodušna, rekla je, da je bila pri lokalnem vraču, ki je to prerental, odprl gnojno rano. Da je ven tekkel gnoj, nič narobe, pravilno je postopal. Ko smo ji rekli, da mora otrok v bolnišnico, ker obstaja možnost sepse, je rekla, da ne, da ima doma brata dvojčka, najmočnejši bo preživel, taka je mati narava. Ne vem, kaj je bilo z njim. Odpeljala ga je domov. Tako vidiš, koliko je življenje pri njih vredno. Če imajo dva, preživi močnejši, tistega mama obdrži. Nekaj izkušenj iz Afrike je bilo zares takih, da sem se vprašal, zakaj sem tam in ali je sploh prav, da sem tam.

Kaj vse naredite za to, da nekoga, ki je na robu smrti, obdržite pri življenju?

Poskusiš narediti vse, kar se da. So pa nekje tudi meje. Premalo se pogovarjamo o tem, kdaj še iti naprej in kdaj končati. Če imaš nekoga, ki je v domu upokojencev ali doma, negiben na postelji, priklenjen na posteljo, ni perspektive ... da ne pustiš človeku dostojno umreti ... O tem se premalo pogovarjamo, to ni evtanazija, to

je naravno – človek je svoje dal skozi. Svojci bi se morali o tem prej pogovoriti, preden sploh do tega pride. Ko je nekdo neprišteven, priklenjen na posteljo, nepokreten ... in ko pride osebnik zdravnik, pustiš človeka doma, da lepo zaspi, da ga ne vlačiš nekam še za zadnje pol ure, kjer ga dobesedno razmesarijo.

Je veliko dobrih občutkov v primerjavi z vsemi slabimi, ki jih doživljate skozi dan?

Po mojem je, je pa odvisno od vsakega posameznika, koliko se vživiš v določeno situacijo. Jaz se, eni se ne, se distancirajo. Se pa ne smeš čustveno navezati, vsak mora sam priti do tega, biti zrel, priti na to stopnjo. Treba se je v čim krajšem času vživeti v situacijo, jo razumeti in jo razrešiti. V bistvu mi je v veliko zadovoljstvo, če na koncu vidim, da sem cel postopek, ki sem ga naredil, naredil tako, kakor sem si ga zadal.

Se vam zdi, da se ljudje počutijo bolj varne, ko pridete zraven?

Jasno in normalno je, da komaj čakajo, da prideš. Vliješ jim upanje, čeprav je situacija velikokrat zelo kritična in se ne konča vedno dobro.

Kako doživljate smrt?

Meni je morda lažje, ker nikogar ne poznam tu; na območju, kjer delam, ker sem tako rekoč avtsajder. Do vseh lahko enako pristopim, jih enako obravnavam. Verjetno bi mi bilo težje, če bi ljudi poznal, sploh pri kakih

nenadnih smrtih ali hudih poškodbah. Skušam gledati tako, da kar je, je, stvari se ne da obrniti nazaj, moramo stremeti k temu, da bomo čim bolj prišli na cilj.

Pa prometne nesreče?

Enako. Dobiš motorista, noge gredo v nasprotno smeri, po navadi so roke polomljene, včasih tudi glava ni več zdrava, vidiš prsni koš, v trebuhu se nekaj dogaja, imaš neko politravmo. Narediš to, kar misliš, da je najbolje, kar se da – delaš po protokolu. Jaz se vedno držim protokola ABCDE – A (airway) – stanje dihalne poti, B (breathing) – dihanje, C (circulation) – cirkulacija, D (disability) – nevrološki deficit, E (exposure) – razkritje pacienta za odkrivanje bolezni. Ko prideš od primera do primera, se ti takoj vklopi eden od scenarijev. Zunanji dejavniki te ne smejo zmešati, npr. očitvidci; ker je tako, ko prideš nekam in gre vse križem kražem. Takrat si rečem: to je scenarij, to je tako kot na tekmovanju, to je čisti scenarij. Takrat je 'kažin' in takrat moraš vse ustaviti, stopiti korak nazaj in razmisliti, kako naprej. Vsakomur rečem, tudi svojima otrokoma, naj delata tisto, kar imata rada. Svojega poklica ne vidim kot poslanstvo, a seveda ne bom šel mimo poškodovanega, tudi če sem v civilu. Nisem pa fanatično nastrojen v miselnosti, da lahko rešim ves svet.

Zakaj ljudje velikokrat gredo mimo in ne pomagajo, ko vidijo na primer okrvavljenega človeka?

Bijajo se. Nekateri nimajo mehanizma v sebi, da je treba pomagati, eni se bojijo odgovornosti. Ko sem delal v Londonu, so na koncu očitvidce tožili, ker je nekdo pomagal, a po mnenju oškodovancev narobe. Kolikor vem, so cele študije o tem, kaj se dogaja z ljudmi, da ne pomagajo. Je pa recimo zelo zanimivo tu pri nas: dva pomagata, okrog jih je pa gruča, ki gleda in snema. Ustavijo se in snemajo, pomagajo pa redki, to je žalostno.

Jih naženete stran?

Odvisno od tega, za kakšen primer gre. Če je nevarno, potem jih nekdo odvede stran. Smo imeli primer, ko so držali brisače in rjuhe, da so zakrivali nesrečo. Včasih jih skušamo vključiti. Da držijo infuzijo, kdor zna, lahko izvaja masažo srca, razne stvari. Če sva na primer samo dva in ponesrečencev več, nekdo nekomu drži glavo. To nam je lahko v veliko pomoč in lahko tudi ključno za preživetje nekoga v prometni nesreči.

Kako se človek sploh lahko privadi vsakodnevnega srečevanja s poškodbami?

Ko sem delal v operacijski, sem doživel svojevrstno šok terapijo. Ko človeka odpreš, ko mu dobesedno pobereš ven vse organe, daješ jih ven in noter, kri teče ... Včasih sem imel občutek, kot da ta človek zares lebdi nad tabo. Ko človeka pobereš na cesti, ga pripelješ na urgenco, če so notranje krvavite, mora takoj v operacijsko, tam se res zaveš, kako tanka je linija med življenjem in smrtjo, tam se me je še najbolj dotaknilo. In izkušnje iz Afrike, neizmerne življenjske, tam sem se zavedel, koliko je življenje vredno. Naučila me je biti malo hladen glede tega. In vedno pravim: nekdo se rodi, nekdo umre. Nekako sprejmeš, da si svoje poslanstvo opravil in da si minljiv. Zato pravim, da je treba uživati vsak trenutek.

Če zaključiva še s kako lepo izkušnjo?

Ena lepših se je zgodila pred leti, prav na novega leta dan. Nekje v hribih nad Sovodnjem smo uspešno reanimirali možakarja, ki se nam je čez nekaj mesecev prišel zahvaliti, da smo mu rešili življenje. Zdaj normalno vozi ... in, ja, taka reševanja za vedno ostanejo v lepem spominu.

»Svojega poklica ne vidim kot poslanstvo, a seveda ne bom šel mimo poškodovanega, tudi če sem v civilu. Nisem pa fanatično nastrojen v miselnosti, da lahko rešim ves svet.«

Zanimivosti

Svoje znanje širi po celem svetu

V začetku avgusta se je v Sloveniji mudila Italijanka Kyt Lyn Walken, uradna evropska predstavnik ameriške Hullove šole za sledenje (Hulls trackingschool), ki se že več let ukvarja s starodavno umetnostjo sledenja ljudem in živalim. V Sloveniji je njen glavni sodelavec Primož Kozjek iz Kranja. Svoje veščine je delila že z ljubljansko ekipo reševalnih psov K9 in gorskimi reševalci z različnih koncev Slovenije.

NIKA TOPORIŠ

Zgodba njenega navdušenja nad naravo se je pravzaprav začela že v zgodnjem otroštvu. »Sem edinka in moj oče si je želel sina, zato me je nekako vzgajal v tem duhu. Skupaj sva pregledala nešteto vesternov in popolnoma so me prevzeli ameriški staroselci. Okoli leta 2012 sem se seznanila z različnimi tehnikami preživetja, na primer kako v naravi preživeti noč, kako zakuriti ogenj, in v meni se je rodila želja po tem, da bi se naučila temeljev umetnosti sledenja,« je pojasnila. Umetnost sledenja, ki ji lahko rečemo tudi disciplina, znanost, je pravzaprav tradicionalni način iskanja, ki se je razvil že v dobi primitivnih ljudstev in se je

2018 postala uradna evropska predstavnik Hullove šole za sledenje, njeno delo pa obsega predvsem usposabljanje in poučevanje različnih skupin organov pregona in reševalnih ekip. V Sloveniji, kjer je njen glavni sodelavec oziroma koordinator dela Kranjčan Primož Kozjek, je delila svoje veščine z ljubljansko ekipo reševalnih psov K9, na območju Kamnika pa so pripravili tudi delavnico za gorske reševalce, ki so se je udeležili gorski reševalci z različnih koncev Slovenije. »Delam pravzaprav po celotni Evropi, potujem domala enkrat tedensko. Pripravljam tečaje v angleščini, italijanščini, španščini, govorim tudi malo nemško, spletno stran evropskega oddelka Hullove šole za sledenje, ki se ime-

Primož Kozjek in Kyt Lyn Walken / Foto: Tina Dokl

»Treba je upoštevati vse okoliščine, ki bi nas morebiti lahko privedle do kraja, kjer je posameznik. Sledenje je pravzaprav kot sestavljanje, treba je sestaviti vse koščke.«

kasneje uspešno prenašal iz roda v rod. »Pred mnogimi leti so tovrstne tehnike uporabljali predvsem za lov in obrambo območij, kjer so živeli takratni ljudje, danes pa se uporablja predvsem pri iskanju in reševanju pogrešanih oseb, v taktičnih situacijah, forenzični znanosti in ohranitvi divjih živali. Temeljna pravila sledenja in odkrivanja različnih sledi se od tistih časov niso dosti spremenila.« Po tem, ko je opravila različne tečaje in usposabljanja, je v letu

nuje The way of tracking, zato tudi namenoma prevajam v angleščino, da dosežem ljudi po vsej Evropi. Z različnimi webinarji pa sklepam poznanstva z ljudmi po celem svetu v upanju, da jim bom nekoč v prihodnosti lahko ponudila tečaje tudi v živo.

Kdaj je sledenje primerno

Sledenje, ki ga izvaja Kyt Lyn Walken, se največkrat uporablja pri primerih, ko do pogrešanih oseb ni mogoče dostopati. »V Sloveniji

imate na primer veliko sotesk in območij, kamor zaradi težavnosti in značilnosti terena nasploh ne morete dostopati z reševalnimi psi, na nekaterih območjih je oteženo reševanje s helikopterjem, zaradi gozda se povsod ne morejo uporabljati droni... Takrat pridemo na vrsto mi. Dobro je imeti nekoga, ki lahko dela ne glede na teren, ne glede na vremenske razmere.« Kot je pojasnila, so ljudje, ki se ukvarjajo s tovrstnim sledenjem, sposobni opaziti zelo majhne podrobnosti, spremembe na vegetacijski površini, na tleh in v okolici, na podlagi katerih predvidijo gibanje oseb. »Če oseba na primer pade s stene, navadno lovi oprijem, položi kakšno vejo in podobno.

Gre za sledi, ki jih večina ne bi nikoli opazila,« je dejala.

Osnovna oprema

Oprema sledilcev se razlikuje glede na posamezne iskalne situacije. Kot je pojasnila Kyt Lyn Walken, osnovni iskalni komplet navadno vsebuje merilne pripomočke, kot so ravnila različnih velikosti, svetilko, za katero priporoča, naj bo takšna, da sveti v petih različnih barvah, in signalno ogledalo. »Lahko bi rekli, da je – kar se opreme tiče – umetnost sledenja 'poceni spretnost',« je dejala v šali. Čeprav gre za obliko sledenja, ki se je aktivno uporabljala že v preteklosti, današnji sledilci uporabljajo tudi sodobno tehnologijo. »Pri umetnosti sledenja je seveda dobro imeti GPS-napravo, mobilni telefon, ampak nič, kar obstaja, ne more nadomestiti tega, kar počnemo, ko iščemo sledi, jih identificiramo in interpretiramo. Ni nobenega programa ali tehnološke naprave, ki bi to zmogla.«

Idealni tereni

Sledenje se primarno osredotoča na iskanje sledi. »Večinoma gre za odtise oziroma stopinje, delne stopinje, premaknjeno kamenje, spremembe na travnatih površinah, izgubljene predmete itd. Stopinje nam lahko izdajo marsikaj – spol, znamko čevlja, glavno smer premikanja, približno višino, težo,« nam je razložila Kyt Lyn Walken in dodala, da pa je vedno treba upoštevati različne kontekste in specifične okoliščine. Iskanje oziroma sledenje je pogojeno z značilnostmi

terena in vremenskimi razmerami. Pojasnila je tudi, da obstajajo dobri tereni, kot so peščena tla, blatne površine, sneg, ki jih sledilci imenujejo past za sledi. »Tam lahko vsak relativno zlahka opazi odtise in kam vodijo. To so idealni tereni, raj za sledilce. Drugod pa je potrebnega več časa, več pozornosti. V Slo-

»Pred mnogimi leti so tovrstne tehnike uporabljali predvsem za lov in obrambo območij, kjer so živeli takratni ljudje, danes pa se uporablja zlasti pri iskanju in reševanju pogrešanih oseb, v taktičnih situacijah, forenzični znanosti in ohranitvi divjih živali. Temeljna pravila sledenja in odkrivanja različnih sledi se od tistih časov niso dosti spremenila.«

veniji imate na primer ob rekah veliko proda. Tam je sledi težje najti, a dober sledilec mora znati delovati na različnih terenih, saj seveda obstaja možnost, da oseba, ki jo iščemo, prečka različna območja.« Sledenje se lahko uporablja tudi v urbanih okoljih, kjer je, kot je povedala Kyt Lyn Walken, vseeno mogoče odkriti veliko sledi. »Idealni prostor za lociranje sledi v mestih je vrtec. Na otroških igriščih je večinoma mehkejša podlaga, trava, in tam je mogoče odkriti veliko. Poleg tega se lahko orientiramo po odvrženih predmetih, na primer smeteh, lahko iščemo prek prenosa tekočega materiala, v mestu si pri iskanju ubežnikov pomagamo tudi z nadzornimi kamerami...«

Mentalna premestitev

Iskanje pogrešanih oseb in oseb, ki si ne želijo biti najdene, kot so ubežniki, se zelo razlikuje. Ena od glavnih

zapovedi discipline sledenja se navezuje na mentalno premestitev v um pogrešane oziroma pobegle osebe. »Treba je upoštevati vse okoliščine, ki bi nas morebiti lahko privedle do kraja, kjer je posameznik. Sledenje je pravzaprav kot sestavljanje, treba je sestaviti vse koščke. Če recimo iščemo osebo, za katero vemo, da je dementna, lahko predvidevamo, da ta oseba tava naokoli. Različne raziskave so razkrile, da dementne osebe pogosto odidejo na območje, ki jim je znano, ki ima zanje določen pomen iz otroštva, mladosti. Vse skrivnosti sledenja so skoncentrirane v občutenje in misli osebe, ki jo iščemo.« Kyt je poudarila še, da se je pri iskanju pogrešanih oseb vedno smiselno natančno pogovoriti s svojci, družino. »Tako je mogoče izvedeti čim več o osebi, kakšno obutev nosi, kar nam lahko pomaga pri identificiranju stopinj, kakšne navade ima. Lahko si pomagamo tudi z družbenimi omrežji, kjer ljudje objavljajo svoje fotografije.« Sledenje se lahko uporablja tudi pri iskanju

živali, saj se postopki ne razlikujejo dosti od tistih pri iskanju ljudi. »Pravila so načeloma enaka, edina razlika je ta, da se sledilci ne moremo premestiti v um in navade živali. Sploh če gledamo lokalno – živali v Sloveniji nimajo enakih navad kot na primer v Franciji.«

Otroci so rojeni sledilci

Kyt Lyn Walken si je zadnja leta nabrala številne nepozabne izkušnje. »Veliko je situacij, povezanih s tečajem, ki jih izvajam, in moram reči, da je delo z otroki vsakokrat nekaj posebnega. So izjemni sledilci, saj so po naravi zelo radovedni, poleg tega pa so me naučili veliko o tem, kako si določene stvari pojasniti v poenostavljeni obliki,« je dejala in dodala še, da jo je delo v naravi naučilo predvsem potrpežljivosti, saj je načeloma zelo nepotrpežljiva oseba, pri delu, ki ga opravlja, pa brez tega enostavno ne bi šlo.

Umetnost sledenja je starodavna veščina, ki se je prenašala iz roda v rod. Kyt Lyn Walken jo uspešno uporablja že vrsto let in svoje znanje širi po vsem svetu. / Foto: Tina Dokl

Jaz, midva in mi

Urnebes

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Pomagala sva čistiti posledice poplave pri prijateljih v Savinjski dolini. Do njihove vasi sva prišla čez Vransko in tamkajšnje hribe. Predno sva videla grozodejstva Savinje, sva se čudila razdejanju reke Drete. Debla dreves, podrte ograje mostov, naplavinne blata, mulja, kupi kosovnih odpadkov. V vas sva prišla osmi dan po katastrofi, ko so najhujše že uredili. Hiša je bila prej oddaljena od Savinje štirideset metrov, v najhujši uri je bila reka oddaljena od hiše še slabih

deset metrov. Vrt je dobesedno odsekalo in videti je bilo kot previs, prepad v rečno strugo. Blato po vasi in vrtovih so že odstranili. Meni so dodelili čiščenje v hiši. Hiša je bila polna naprav za sušenje. Pristala sem v kopalnici. Gospodinja je rekla, naj očistim kopalnico in druge ploščice v hiši. Ko sem prvi hip pogledala po kopalnici, sem si mislila, da je čisto v redu, kaj pa naj še čistim. Oni so sami po hiši pomili že vsaj petkrat. Ko sem potegnila s krpo po tleh, je bila ta rjava. Blato, ki poplavi notranje prostore, se zareže v stene, v fuge med ploščicami – in kar leze ven. Torej sem na videz čisto kopalnico pomila še trikrat. Naslednji dan so gotovo zopet pobrisali. Pri vseh hišah so bile podobne ekipe ljudi, čistili so, grabili mulj, odstranjevali debela

Ko razdejanje narave vidiš od blizu, onemiš.

dreves. Po kakih štirih urah je gospodinja rekla, da gremo na kosilo. Gostilničar v vasi je kuhal za vse prostovoljce. Brezplačno. Vsi smo se upirali, da to pač res ni potrebno. Gostilničar pa nas je vabil: »Pridite, nič se ne zahvaljujte, hvala vam, ker ste prišli pomagat.« Osmi dan po najhujšem so bili

domačini že toliko »skulirani«, da so ljudi sprejemali vedre volje, niso takoj planili v jok, medtem ko smo mi težko zadrževali solze. »Mi imamo kaj čistiti. Kaj pa tisti, ki jim je voda ali plaz odnesel vse ...« pravijo domačini. Človek vedno nekje najde tolažbo. Oba prijatelja delata v tovarni BSH Nazarje, ki jo je poplava popolnoma uničila. Je del velikega nemškega koncerna in nesrečo so prišli pogledat direktorji njihove divizije. Tovarna zaposluje 1700 ljudi, cela dolina je odvisna od nje. Ko so svoje domove nekako uredili, je bila naslednja skrb tovarna, da bi čim prej lahko začeli delati. Občudujem pripadnost podjetju, delavnost. Tudi gostilničar je imel sobe, čolne, rafte, vso opremo za vodni šport. Prva izrečena misel je bila: »Rešili smo se najhujšega, da bi se čim prej v dolino vrnili tudi gosti, turisti. Bomo pač še enkrat začeli znova.« Kakšen optimizem, pogum, moč. V strugi Savinje so delali vojaki, mi smo sodelovali s hrvaškimi in slovaškimi. Z velikimi delovnimi stroji so prelagali pesek z enega kupa na drugega, da bi strugo čim bolj uredili in jo za silo pripravili za jesensko deževje. Ne vem, kdo je bil bolj ganjen – mi, ki smo lahko pomagali, ali domačini, ki so pomoč sprejeli.

Grozljivka narave

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Pretekli teden sva bila prostovoljca v savinjski regiji. Tam imava znanca. Nekaj informacij o naravni katastrofi resda dobimo v informativnih oddajah, povsem drugo pa je, ko od blizu vidiš razdejanje, ki ga je za seboj pustila razbesnela Savinja. Snidenje z znanci je bilo zelo čustveno. Vsi smo jokali, oni od katastrofe in veselja, da niso sami v trpljenju, midva od pretresenosti, razdejanja in veselja, da smeva pomagati. Večkrat so že povedali in so še enkrat, kako hitro se je vse skupaj zgodilo. Sredi noči je začela

Savinja kar na enkrat strahovito naraščati. Komaj so rešili avtomobile, postavili vreče s peskom, nosili premoženje v zgornje nadstropje in nato čakali. Ker živijo tik ob reki, so se bali najhujšega – da jim bo odneslo hišo. Struga se je prestavila proti hiši za 30 metrov, prej je bila oddaljena 40 metrov, sedaj jo imajo na manj kot desetih metrih. Pogled na razdejanje me je globoko pretresel, saj sem hkrati videl trpljenje ljudi in krhkost pred naravnimi silami, ki nam lahko v nekaj urah uničijo življenjski trud ali nam celo vzamejo življenje.

Zavihali smo rokave in pomagali čistiti. Kljub katastrofi je med ljudmi čutili veliko zavzetosti, energije in volje, da bodo vse uredili. Veliko nas je bilo prostovoljcev. Nismo kaj veliko govorili. Čistili smo naplavine, ki jih je razlita Savinja puščala za sabo – predvsem veliko mulja, blata, vejevja, debel, trave, lesa, celih razbitih ostrejših, ki so se zataknili med drevesi, kamenje, pesek, tramovi, deli kajakov in čelad, večji kosi asfalta, ki jih je voda odnesla daleč od cest ... Zelo sta me presenetila optimizem (večine) domačinov in nesebična pomoč prostovoljcev. Istočasno sem občudoval tehnično pomoč, ki jo nudi država in njena

organizacija. Strugo, ki se je nevarno približala hišam, so že urejali hrvaški vojaki z delovnim strojem. Drugi bager je bil iz Slovaške. Nad nami so helikopterji prevažali kdo ve kaj. Na začetku je zanimivo, ko nad tabo brni veliko helikoptersko čudo z dvema propelerjema, potem se

Da bi le vsak dan bil človek človeku človek.

tudi tega ropota navadiš. Domačini so čakali še ukrajinski bager. Imel sem občutek, da smo v povojnem obdobju, ko je najhujše mimo. Vsi, domačini, prostovoljci, vojaki, smo imeli le cilj omiliti škodo, kolikor je v naši moči. Presenetila me je odlična organizacija vseh sodelujočih. Menda ima glavno zaslug Civilna zaščita. Še bolj me je presenetilo, da med nami kar ni bilo razlik. Nihče ni spraševal niti ocenjeval, kdo je levi in kdo desni, nismo se pogovarjali o izobrazbi in družbenem položaju. Sočutje, lopate, motorke in rokavice so »ubili« naše ege.

Škoda je le, da postanemo bolj ljudje, bolj človeški, ko se nam zgodi nekaj hudega. Kakšen bi bil svet, če bi nam uspelo vzdrževati takšno medsebojno razumevanje vsak dan.

Grafomotorika (3)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Osnovni namen knjige Desno, levo gor in dol je izboljšanje grafomotorike pri otrocih in odraslih, ki imajo težave z načrtovanjem giba. Avtorica dr. Martina Ozbič poudarja, da grafomotorika pomembno vpliva tudi na razvoj drugih področij.

»Šele ob dobro razvitih zaznavnih in motoričnih zmožnostih ter njihovi integraciji ob dobri pozornosti, spominu in osredičenosti bo otrok uspešno reševal grafomotorične izzive.«

»Grafomotorika ni le ponavljajoče se vlečenje črt z enim in edinim ciljem pisanja. Je načrtno in hotno delovanje telesa v prostoru in času ob uporabi pripomočka, kar pomeni pisala, barvice, svinčnika ali pa neposredno prsta, je puščanje sledi svojega telesa v prostoru. Gre za ritem in tempo, kot v glasbi,« pojasnjuje in dodaja, da so grafomotorične spretnosti najprej zaznavanje prostora in načrtovanje giba. »So zaustavljanje (inhibicija) nehotnih

in mehanskih gibov in vnašanja novih gibov brez ponavljanja enakega vzorca. Grafomotorika pomeni izbiro, odločanje, načrt, hotnost. Grafomotorične vaje zahtevajo dobro razvito koordinacijo oko – roka. Gre za odločanje, to je za podobne pro-

cese, ki so značilni za izvršilne funkcije, torej je vključeno tudi usmerjanje vedenja.«

Dr. Martina Ozbič ugotavlja, da so težave na področju grafomotorike prisotne, kar je posledica tudi pomanjkanja motoričnih spodbud že v zgodnjem otroštvu. »Šele ob dobro razvitih zaznavnih in motoričnih zmožnostih ter njihovi integraciji ob dobri pozornosti, spominu in osredičenosti bo otrok uspešno reševal grafomotorične izzive,« pove. Opaža, da otroci danes niso tako večji

Vaje si v treh ločenih knjigah sledijo po zahtevnosti. / Foto: Maja Bertoncej

ročnih spretnosti, kot smo jih bili včasih, kar se pozna tudi na področju grafomotorike. »Marsikdo niti ne ve, kaj je to vozal, kaj šele, da bi ga znal narediti. Ne poznajo tangrama, origamija, ne kvačkajo, ne pletejo, ne šivajo ... Ročna dela so pomembna tudi za duševno zdravje, razvijajo možgane, kar lahko preberemo tudi v novejši literaturi.«

Vaje iz zbirke za razvoj grafomotorike Desno, levo

gor in dol lahko delamo na različne načine. »Variant je ogromno. Če otrok ni sposoben organizirati svoje giba, narisuje, torej gre čez vzorec, da gleda črto in oči pomagajo roki. Vmesna stopnja je, da mu narišemo pikice in gre po pikicah. Naslednja stopnja je, da vzorec naredi sam spodaj ali na desni, še naprednejša pa, da vzorec pogleda, knjigo zapre in ga nariše. Tukaj je vključeno tudi

pomnjenje. Lahko riše vodrovno, na steni, s prstom, debelimi in potem vedno tanjšimi voščenkami, barvicami, svinčnikom ...« je podala nekaj predlogov.

Kot povsod je tudi pri grafomotoriki za napredek pomembna vaja. »Skoraj nič ni položeno v zibko in nič se ne razvije iz nič. Potrebujemo čas, spodbude, zaupanje, česar pa ne kupimo, lahko le podarimo,« je zaključila dr. Martina Ozbič. (Konec)

Iz sveta Petra Colnarja (6. del)

Ljubezen z Evo

PETER COLNAR

Evi v cvetju

Na stopnišču stanovanjskega bloka sem zagledal dve Evi. Vsaka po svoje kot v čudovitem cvetnem razpletu, vendar tudi kot enkratna skupna slika. K licu mlade mamice se je privijal otroček. Obrazka sta si bila podobna »kot jajce jajcu«. Srčki so jima očitno utripali v prijetni povezavi. Mamica je po porodniškem dopustu šla prvič ponovno v službo, Evica pa zato tudi prvič v vrtec.

Po daljšem času sem zjutraj zaslišal s stopnišča močan otroški jok. Je Evica spoznala, da jutranji odhod

pomeni ločitev od mamice? Težki trenutki za otroka in mamico, čeprav se mamica zaveda, da je to začasno. Obe Evi bosta še naprej cveteli ...

Evica bo spoznala, da gre zjutraj tudi za srečanje s prijatelji, vendar pa je mamica na vsem svetu le ena sama?

Obrazek za ovinkom

Stopanje v zrelost. Ko sta dekleta in fant spoznala, da sta si še posebno všeč, sta se zvečer ob slovesu ob ograji pred njenim domom prvič poljubila. Nista in nista se ločila, saj se nikoli več ne bosta. Vsaj za tisti čas je to obveljalo. Izza ovinka je dogodek opazovala tudi nekaj let mlajša Eva, navdušena nad uspehom starejše sestre. Ko

starši je bila mlada Eva navdušena nad zrelostjo starejše sestre, vendar pa je nastopil oče. Prepovedal je veselje, očrnil hčerinega izbranca, določil časovni zapor in nagnal mlajšo takoj v posteljo. Mama je ob domačem »dogodku« molčala. Mama je pač ena sama. Njeno srce ni moglo odločiti med njenimi tremi ljubljenimi ...

Morda je imela mama prav, vendar se tudi življenje starejše Eve ni ustavilo. Dekleti sta se razumeli. Tudi ko je starejša Eva za življenjskega partnerja izbrala športnika svetovnega slovesa iz drugega mesta in se izselila. Domači fantje so kmalu pozabili na izredno črnilaso lepotic.

Prepisane misli:

- Čim bolj teptaš mladost, hitreje se obrabi.
- Ko človek ne verjame več v nič, odkrije sveto na človeški ravni.
- Za človeka je bil prostor dolgo nenadzorovana skrivnost, kasneje je čas prevzel to vlogo.

sta ostali sami, je ponosna objela starejšo sestro, ki pa se je samo znesla nad vohonom ...

Do najhujšega pride, če se spopadeta dve Evi. Tudi pred

Nekaj let po tragičnem dogodku je fant iz prvega poljuba znova poskušal navezati vsaj pisen stik z osamele prvo ljubeznijo. Ker mu na vse poskuse ni odgovarjala, je poskušal dobiti pomoč pri Evici izza ovinka prvega poljuba. To je povzročilo, da bi se sestri skoraj ponovno sprli. Eva se nikoli več ni pojavila.

In fant? Življenje teče, samo okus je nekaj časa bolj grenak ...

Prepisane misli:

- Hiti počasi.
- Ptički v kletki sprejmejo drug drugega, vendar hrepenijo po letenju.
- Sedanja civilizacija si še ni docela opomogla od šoka poroda.

Vaš razgled

Da se s kolesom daleč pride, seveda velja, a glej ga zlomka, tudi najbolj trdne resnice kdaj »padejo«. Ampak fotografija, ki je sicer nastala že pred zadnjo ujmo, ko so na Jesenicah gradbeno urejali lokalno cestno infrastrukturo, nam to pravzaprav potrjuje. Torej sledi popravek: s kolesom se daleč pride, če ne na kolesu, pa z njim na rami. I. K. / Foto: Nik Bertonec

Fotografija potrjuje, da v vojski še kako veljata red in disciplina – do zadnjega prahu na rdeči preprogi pred častno četo, pred katero se je pred časom ob dogodku na vojaškem delu Letališča Jožeta Pučnika na Brniku sprehodila predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil Nataša Pirc Musar. Slovenska vojska je v teh avgustovskih dneh sodelovala v povsem drugačni nalogi, namreč pri odpravi posledic vodne ujme, in pomagala rešiti, kar se je rešiti dalo. I. K. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

Avguštin, božanski priimek, 1. del

TINO MAMIĆ

Konec avgusta, natančneje 28. avgusta, goduje sveti Avguštin. Uradno sicer Avrelj Avguštin. Že dan prej pa ima god njegova mama, ki je tudi svetnica, Monika. Zaradi njene molitve se je njen razuzdani sin spreobrnil in postal eden največjih svetovnih filozofov in teologov. Po njem nosi ime ali priimek ogromno ljudi, tudi v Sloveniji. Najpogostejši je Avguštin, izvorno slovenski priimek, ki je nastal iz slovenske različice latinskega imena Augustinus.

Danes živi v Sloveniji 384 Avguštinov. Tem je treba prišteti še kako stotino ljudi z izpeljankami imena: Avgustin, Gusti, Guštin, Tin, Tino. Do sredine 20. stoletja

Filozof Avrelj Avguštin v baročni cerkvi sv. Trojice na Vrhniki. V roki drži srce zaradi Avguštinove najbolj znamenite misli: »Nemirno je naše srce, dokler ne počije v tebi.«

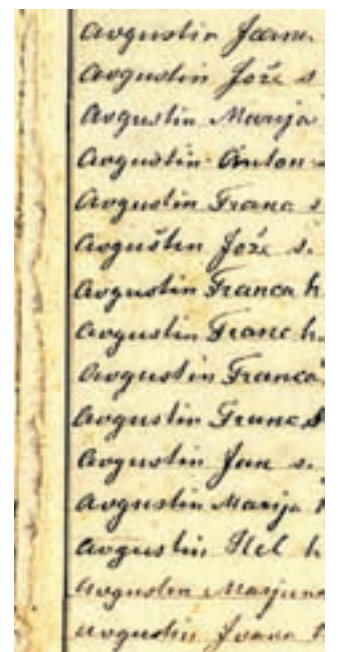
se je v Sloveniji rodilo vsako leto po ducat Avguštinov, po letu 1970 pa manj kot eden. V slovenski zgodovini je ime Avguštin prvič omenjeno po letu 533, in sicer za nekega Benečana. Drugič pa zgodovinar Franc Kos ime omenja leta 781 duhovnika Avguština, ki je misijonaril med Slovenci.

Avguštin je tudi priimek – 463 Avguštinov živi v Sloveniji, največ na Gorenjskem in širšem Kranjskem. Leta 1971 je bilo Avguštinov 523. Zunaj meja Slovenije priimka ne najdemo, tudi izseljenci so namreč priimek spremenili v Augustin ali Avgustin. Štajerska različica priimka pa je Auguštin. Trenutno živi v državi 124 Avguštinov, večinoma na vzhodu

Štajerske. Njih število rahlo raste, saj jih je bilo leta 1971 samo 79.

Jezikoslovec Janez Keber, ki je Avguština opisal tako v svoji knjigi o imenih kot v leksikonu o priimkih, naveda, da so sorodni priimki še: Augustin, Avgustin, Agustin, Auguštin, Avgustinčič, Avguštinič, Avguštinek, Avgustinek, Avgustinovič, Gustin, Gustina, Guštin, Gustinčič in Guštinčič. Slednja dva sta nastala v pomenu sin Guština.

Zanimivo, da nihče, ki se piše Avguštin, še ni za svojega sina izbral imena Avguštin. Avguštin Avguštin tako ne obstaja. Kot tudi ne obstaja Franko Franko ali Andrej Andrej in Klemen Klemen.

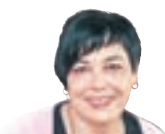
Eno od gnezd priimka Avguštin je župnija Reteče z vasi Gorenja vas in Godešič. V abecednem seznamu krstov v 19. stoletju so se Avguštini kar vrstili. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (KPM In 1849–1913 Reteče, str. 1).

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Zaželeli si boste nekaj novega, morda nov hobi, ali pa si boste uresničili davno željo z novo aktivnostjo. Vse skupaj se vam bo še dodatno zasladiło, saj se lahko zgodi, da se bo pojavil nepričakovani bonus ali vsaj njegov obet.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Pripravite se, kajti prekrizali boste meče na domačem področju, lahko se tudi zgodi, da boste sprejeli odločitve, ki bodo spremenile vašo družinsko dinamiko, ki je trajala že leta in leta. To ne bodo časi za mehkužneže. Bravo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Začutili boste željo po tem, da ne bi delali nič ali vsaj nič pametnega in koristnega, torej da bi lenarili. V tem sklopu se boste tudi poigrali z idejo, da bi uresničili nekaj, za kar vam intuicija že nekaj časa prišepetava, da bi bilo dobro za vas.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Čas je, da se zaveste svojih sposobnosti in da razmislite, kako boste to uporabili v vsakdanjem življenju. Preuredite si svoj vsakdanjik tako, da boste izkoristili dane zmožnosti in da bo življenje potekalo po drugem, do vas prijaznejšem tiru.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Kateri del vaše identitete ne ustreza več temu, kar ste, in ga vzdržujete samo zato, ker ste to počeli leta in leta. Vse skupaj se bo povežalo v celoto, ki lahko vpliva tako na vaše zasebno življenje kot kariero, toda vse skupaj bo za vas pozitivno.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Nepredvidene spremembe se bodo dogajale v vaši notranjosti in sprožile nihanja vašega razpoloženja. Potrebovali boste čas in prostor zase, zato si ga vzemite, čeprav boste krepko vpeti v dogajanje doma in poslovno. Čas zase!

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Sprejemali boste pomembne odločitve, s kom in zakaj boste poglobljali odnose ali pa jih – nasprotno – ohlajali. Lahko se zgodi, da srečate novo osebo, ki bo zavzela pomembno mesto v vašem življenju. Lahko v partnerskem odnosu ali pa samo prijateljskem.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Še vedno se bo vaše življenje osredotočalo na poslovno plat, kjer se vam bodo dogajale zanimive in predvsem pomembne stvari za vašo prihodnjo pot. Imeli boste podporo nadrejenih, ki vam bo olajšala delo pri izpolnitvi ciljev oziroma želja.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Energije vam ponujajo podporo pri širšem videnju slike vašega življenja. Čas je, da se lotite širitve svojih obzorij z učenjem, meditiranjem, kreativnostjo ali kakšno podobno večičino, ki vas bo napolnila mentalno. Ne pozabite na dopust.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Tokrat se boste vi vrteli okoli financ, vendar bo vse potekalo v pozitivno smer, tako da ni potrebe za zaskrbljenost. Zadeve se bodo odvijale pozitivno, zato se samo prebijte skozi te zahtevne dni. Na koncu boste lepo presenečeni.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Ker bodo osebe iz vaše preteklosti vznikale kot gobe po dežju, lahko to povzroči nekaj nelagodja v partnerskem odnosu. Vi ali vaš partner si bosta mogoče zaželela več svobode v odnosu. Vse je vedno za nekaj dobro.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Prevzeli boste neke obveznosti in s tem bodo prišle tudi nove obremenitve. Dobro premislite, kako jih boste razporedili, da ne bo trpela vaša psiha. Prav tako ni primeren čas, da se dokončno odločate o zelo pomembnih stvareh. Počakajte.

TA JE DOBRA

Ni policije

Voznik tovornjaka pred podvozom: »Groz! Samo tri metre in šestdeset centimetrov višine, midva imava pa tri metre in sedemdeset!« reče sovozniku. »Saj je vseeno!« mu ta odgovori. »Ali vidiš kje policaje?«

Denar ali življenje

Ropar v blondinko uperi pištolo: »Denar ali življenje.« »Življenje imam, ampak nekaj denarja bi mi pa kar prav prišlo,« odgovori blondinka.

Navodila

Kapitan ladje po močnem neurju vpraša potnika na križarjenju: »Ali ste se držali mojih navodil v času slabega vremena?« »Nisem se držal vaših navodil, sem se pa držal za ograjo na palubi.«

Nabiranje jabolk

Učiteljica vpraša učence: »Kdaj se obirajo jabolka?« Lukec: »Tokrat, ko je sosedov pes v hiši.«

Vrata

Obstajata dve besedi, ki vam bosta v življenju odprli vsaka vrata: vleci in rini.

Kodri

»Želite obdržati svoje prelepe kodre?« je vprašal frizer stranko na stolu. »Ja, seveda!« »No, pospravil vam jih bom v vrečko!«

LAŽJI SUDOKU

5			1		4			
			2	9		5	8	
	1				6	2		
7						3		8
	9						4	
4	1							6
		3	5					7
	5	9		6	8			
			3		2			

Rešitev:

6	9	2	1	4	7	8		
5	1	9	2	6	3	8	5	7
2	7	8	9	5	6	1		
9	2	7	8	6	1	3		
8	6	1	2	9	2	6	9	
7	9	2	6	8	7	1		
1	8	5	9	7	1	3		
4	9	6	2	9	7	5		

TEŽJI SUDOKU

5	1				6		3	
3	2		7			4	5	9
	8		2	5				
6				8		5	7	
		2	3		1	9		
	3	4		9				2
					6	9		2
2	6	5				7	9	4
	7		1					8

Rešitev:

6	9	2	1	4	7	8		
5	1	9	2	6	3	8	5	7
2	7	8	9	5	6	1		
9	2	7	8	6	1	3		
8	6	1	2	9	2	6	9	
7	9	2	6	8	7	1		
1	8	5	9	7	1	3		
4	9	6	2	9	7	5		

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Kulturno umetniško društvo Predoslje, Predoslje 34, Kranj

KUD Predoslje

MARTIN KRAPAN

dramska pripovedka na prostem
v izvedbi KUD Predoslje

po povesti Frana Levstika dramatiziral Fran Govekar
za predstavo na prostem priredil Iztok Jože Basaj

18. in 19. 8.,
1. in 2. 9.,
8. in 9. 9.,
15. 9. 2023

ob 20:00

župnijsko posestvo Predoslje

Vstopnice so na voljo na kmetiji Odems v Predosljah
ali uro pred predstavo na prizorišču.

Rezervacija in dodatne inf. na tel.: 041 955 000.

medijski pokrovitelj Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	PRISTOP	FRANCO-SKA IGRA S KARTAMI, EKARTE	JAPONSKA VALUTA	STAR SLOVAN	STARO IME JEZERA MALAVI	ŽILA DOVODNICA	SLOVNIČAR AASEN	NIKA AUTOR	DEL PRSTA	KOREOGRAF OTRIN	ČETRTRA DIMENZJA
SLOVENSKI ODBOJKAR (D. V.)	4										
ŽENSKA, KI OCENJUJE								9			
AMERIŠKI GLASBENIK (CARLOS)								MODEL VOZILA VW TRMOGLAVOST			
TIM ROBBINS			SIGNAL ZA NEVARNOST	BOJNI STRUP RELIGIJA						LIK IZ FILMA O KEKCU	PISATELJ INGOLIČ
TRAVA DRUGE KOŠNJE						SESTAVIL: F. KALAN	ZEVSOVA ŽENA				
LEGENDARNI BRAZ. NOGOMETAS					URADNI JEZIK V IZRAELU	MESTO V FRANCIJI	KRAJ NA PASHMANU	6			
GORENJSKI GLAS	GOSTINSKI LOKAL	PEVKA GRANDE IGRALEC ECKHART		13						ŽAN TRONTELJ PRETIRANA SAMOHVALA	
MEJNA VOJAŠKA STRAŽNICA								GRAFIK JUSTIN LUKA V S. JADRANU			
RAČUNALNIŠKI POMNILNIK				RENTGENSKI APARAT PRIPADNIK BASKOV						17	
ČRT ROTAR		2	OKREPČEVALNICA ŽIVAL Z LUSKAMI								PEVKA KRALJ EGIPTOVSKI DRŽAVNIK (ANVAR AS)
JADRANSKI OTOK						GLASBENIK IN KITARIST TONNE					
ZADNIK (LAT.)						VELIKA OST, KONICA CERKVENI RAZGLAS		5			
GORENJSKI GLAS	NAKANA	KRATKA IGRICA SL. PISEC (I. T.)					DVOM			STENA TROBENTI PODOBNO GLASBILO	
ROKO-METAŠ TOMINEC						POMNILNI MEDIJ TISKARSKO SITO					
OBRI							VPREŽNA PRIPRAVA NOČNI METULJ			18	
ZNAČAJ										KRAJ NA CRESU	SODNJA KMETJSKO VLEČNO VOZILO
LESLIE NIELSEN		10	POTRPEŽLJIVOST ŠAHISTKA KUŠNIR								
LETNI GOZDNI POSEK						POROTNIK NA SODIŠČU					
DEL SARAJEVA						ENA OD ELEKTROD VISOKA VZPETINA					
GLASBILO S STRUNAMI	SL. IGRALEC (DARIO) JUDOV SIN							MONDENO LETOVIŠČE V BELGIJI		BIKOV GLAS KROGLASTA BAKTERIJA	
					46 M VISOK KOLOS V NEW YORKU	MESTO V RUSIJI MERSKA KOLICINA	14				ŠTEFAN TARKOVIČ NIKOLA TESLA
DRŽAVA V AZIJI	12										
PREŽIVNINA											16
GORSKA RASTLINA							7				
EDO ŠLAJMER											
INDIJANSKA ŽENA											
TALNA POVRŠINA											
PRI RIGOLANJU NASTALA BRAZDA											
SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI											
OČALA, KI SE PRITRDIJO NA NOS		11									
ARTHUR											

Nagrade: 3-krat po dve vstopnici za ogled predstave Martin Krpan v Predosljah

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 25. avgusta 2023 na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18

Jarec je ostal na Jezerskem

Jezerko je minulo nedeljo ponovno gostilo najstarejšo slovensko etnografsko prireditev, Ovčarski bal – že triinšestdesetič.

ALENKA BRUN

Jezerko – Vreme je bilo organizatorjem tokratnega Ovčarskega bala sicer naklonjeno, tudi obisk ni bil slab, a bil je ravno konec tedna, ko se je povsod po Gorenjskem precej dogajalo, zlasti pa ni manjkalo dobrodelnih koncertov – in to se je poznalo.

Na Jezerskem so program Ovčarskega bala začeli že v dopoldanskih urah. Nastopila je domača glasbena zasedba, zapele so ljudske pevke, zaplesali najmlajši jezerski folklorniki. Program sta povezovali Maša Karničar in Maja Lesar.

Prikaz prigona ovc v dolino na Ovčarskem balu dopoldne prevesi v popoldne. Tradicionalno je sledila tudi etnološka igra, s pomočjo katere obiskovalci spoznajo način življenja in stare običaje na planini, prve dni pastirjev po prihodu s planine, pa tudi dela, povezana s predelavo ovčje volne.

Za pestro glasbeno popoldne je letos ob Planšarskem jezeru, kjer je potekal Ovčarski bal, poskrbela narodnozabavna skupina Ansambel Roka Žlindre.

Tudi letos so obiskovalci svoje brbončice razvajali s pristinimi, domačimi okusi. Privoščili so si lahko masunjek, ajdove žgance z zeljem ali mlekom, klobaso ter kos

Prikaz tradicionalnega prigona ovc s planine / Foto: Alenka Brun

ovce ali pujsa z različnimi. Niso manjkali tudi čevapčiči in pleskavice. Sladkosnede so največ posegali po sveže ocvrtih flancatih, ki so v bistvu najbolj prepoznavna sladica jezerske prireditve. Na izbiri sta bili še gibanica ali kremna rezina, obiskovalci so lahko kupili tudi domače sirove in čokoladne štruklje za s seboj. Ponovno ni manjkalo stojničarjev, ki na tovrstnih prireditvah ponujajo vse od izdelkov domače umetnostne obrti do bučnega olja, različnih sirov, divjačinskih in govejih salam in salaminov ter še česa. Domači gasilci pa so poskrbeli še za t.i. gozdno kegljanje

Letošnji ovčarski bal je bil že triinšestdeseti. / Foto: Alenka Brun

za jarca. Eden od sodelujočih je že do prikaza prigona ovc v dolino podrl 14 kegljev z izbranimi meti, na koncu pa je jarec ostal na Jezerskem, saj si ga je prikegljal domačin.

Ovčarski bal na Jezerskem tradicionalno pripravijo drugo nedeljo v avgustu. / Foto: Alenka Brun

Skozi zaigrane prizore obiskovalci spoznajo tudi življenje in običaje na planini. / Foto: Alenka Brun

Tokrat velja: dražje so, boljše so

ALENKA BRUN

Ljubljana – Na Zvezi potrošnikov Slovenije (ZPS) so se odločili za test piščančjih hrenovk in barjenih klobas. Pravijo, da je od zadnjega testa piščančjih hrenovk minilo dvanajst let. Na analizo v laboratorij so poslali dvanajst izdelkov. Preverili so njihovo kemijsko in senzorično kakovost ter varnost. Posebno pozornost so namenili tudi označevanju. Kot pravi Nika

Kremić, strokovna sodelavka za prehrano na ZPS, bi z vidika kemijskih parametrov lahko rekli, da gre trend v smeri poslabšanja. Pri senzoričnih lastnostih in razmerju med beljakovinami in maščobami pa so se izdelki na tokratnem testu odrezali malenkost bolje kot pred leti. Med boljše ocenjenimi so tokrat pristali dražji izdelki in izdelki za otroke.

Dobra novica pa je tudi, da v nobenem od vzetih

vzorcev niso zaznali nezahleženih bakterij. Hrenovke namreč spadajo med mikrobiološko občutljivo in hitro pokvarljivo živilo, zato so na testu preverili morebitno prisotnost enterobakterij, ki so kazalnik (ne)ustrezne higiene med proizvodnjo. Dobro je tudi, da je v piščančjih hrenovkah in klobasah čim manj konzervansa natrijevega nitrita. Nekateri hrenovke na policah trgovin pa dokazujejo, da bi se

lahko proizvajalci popolnoma izognili dodajanju fosfatov, saj jih perutnina vsebuje že sama po sebi. Fosfati imajo sicer sposobnost vezanja vode, antimikrobni učinek ter vlogo emulgatorja. So pa na Zvezi poudarili tudi, da bodite pri nakupu pozorni tudi na navodila za ravnanje z izdelkom po odprtju embalaže. Ta informacija je manjkala kar pri osmih izdelkih od dvanajstih, ki so jih tokrat vzeli pod drobnogled.

Na razpis ena prijava

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Na drugi rok razpisa za večjo letalsko povezljivost je prispela le prijava latvijskega prevoznika AirBaltic, ki namerava v prihodnji poletni sezoni vzpostaviti povezavo med brniškimi letališčem in Rigo. Kot so sporočili z ministrstva za infrastrukturo, bo komisija preučila, ali prevoznik izpolnjuje vse predpisane pogoje za oddelitev pomoči. Ministrstvo je sicer že sklenilo pogodbo s prevoznikom Luxair, ki bo zagotavljal neposredno letalsko

progo Luksemburg–Ljubljana–Luksemburg dvakrat tedensko v obdobju od 14. septembra letos do 14. septembra 2025.

Kot ocenjujejo na ministrstvu, je stanje letalske povezljivosti Slovenije v primerjavi z okrevanjem letalskega prometa drugod po svetu še vedno izredno slabo. Po junijskih podatkih je bilo potnikov z Letališča Jožeta Pučnika v Ljubljani 31,9 odstotka manj kot leta 2019, število potnikov v prvi polovici leta 2023 pa 37,7 odstotka manjše od istega obdobja leta 2019.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglaševanja in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630, www.rozmanbus.si

TRST: 11. 10., **STRUNJAN:** 13.–18. 10., 29. 11.–4. 12., **BERNARDIN:** 12.–15. 11., **ŠMARJEŠKETOPLICE:** 22.–27. 10., **MORAVSKETOPLICE:** 24. 9.–1. 10., **RADENCI:** 24. 9.–1. 10., **MADŽARSKETOPLICE:** 2.–6. 10., **MEDŽUGORJE:** 14.–16. 10., **MANDARINE:** 14.–16. 10., 20.–22. 10., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 27.–30. 10., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 24. 9.–1. 10., 26. 9.–3. 10., 1.–8. 10., 18.–25. 10., 21.–28. 10., 23.–30. 10., **POTEPANJE PO BOSNI:** 9.–13. 10., **VELI LOŠINJ:** 2. 9., **DUGI OTOK, OREBIČ, KORČULA.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Taljenje železove rude po starem

Soriška planina – V petek, 18. avgusta, in soboto, 19. avgusta, bo na Soriški planini prikaz taljenja železove rude po starodobnih postopkih (kot pred 2500 leti). V petkovem popoldnevu bo potekala gradnja peči, v soboto, ko bo organiziran program od zore do mraka, pa si bodo obiskovalci poleg taljenja železa lahko ogledali tudi razstavo ter kovanje starodobnega orodja in orožja.

Žegnanje in sveta maša na Krvavcu

Krvavec – V nedeljo, 20. avgusta, bo na Krvavcu žegnanje oziroma semenj, ki se bo začel ob 10. uri s tradicionalno žegnanjsko sveto mašo pri Plečnikovi kapelici Marije Snežne. Sveto mašo bo daroval cerkljanski župnik Martin Leban.

IZLETI

Krvodajalska akcija z izletom

Preddvor – Krajevna organizacija Rdečega križa (RK) Preddvor v petek, 25. avgusta, vabi na krvodajalsko akcijo z izletom na Obalo. Odhod posebnega avtobusa bo ob 6. uri izpred Občine Preddvor, od koder se bodo krvodajalci – dobrodošli so tudi novi – odpeljali na Zavod za transfuzijsko medicino v Ljubljani. Zaradi preprečevanja tveganja za okužbo s koronavirusom zainteresirane za udeležbo prosijo za odgovornost. Dodatne informacije nudijo poverjeniki in predsednica krajevne organizacije RK Milena Zupin na 041 382 270.

OBVESTILA

Poletne delavnice vokalne glasbe

Kranj – Vabljeni, da se udeležite 11. Poletnih delavnic vokalne glasbe, ki jih organizira KPZ Mysterium z dirigentom Lovrom Frelihom. Potekale bodo od 20. do 25. avgusta, vsak večer od 19. do 21. ure v avli Mestne občine Kranj. Letošnja tema so

slovenske zimzelene popevke. Zaključni koncert udeležencev bo v soboto, 26. avgusta, pri vodnjaku na Glavnem trgu v Kranju. Prijave na spletni strani mysterium.si/delavnice.

PREDAVANJA

Zmagovita vera za zadnje čase

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi na predavanja teologa iz Srbije prof. Zorana Marcikića: Prihodnost je razkrita (v petek, 18. avgusta), Znamenja konca sveta (v soboto, 19. avgusta), Ljudje, v katere bog zaupa (v petek, 25. avgusta) in Smrtonosna satanska past (v soboto, 26. avgusta). Vsa predavanja bodo ob 19. uri v Domu krajanov Primskovo na Jezerski cesti 41 v Kranju.

RAZSTAVE

Slikarska razstava

Železniki – Vabljeni na odprtje razstave Milana Cerarja z naslovom Slikarije na moj način, ki bo v petek, 18. avgusta, ob 19. uri v Galeriji muzeja Železniki. Dela bodo na ogled do 22. septembra.

PROSIMO, DARUJTE KRVI!

883 – 02 Kranj (vključno vabi na krvodajalski akciji, ki bo potekala:

V ŠPORTNI DVORANI - ŠENČUR
V PONEDELJEK, 28. 8. 2023 in

V PROSTORIH KULTURNEGA DOMA - KOKRICA
V TOREK, 29. 8. 2023.

PRIKLIČITE SE VELEKI GRUPI NIŠKI KRVODAJALŠEV MED 7. in 13. URAMI

PROSIMO, POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVII
051/ 389 270 ali 051/ 671 147 ali 030/ 716 796

www.daruj.si
BREZPLAČNA OŠRVA.

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

MANJŠO, nizko, vseljivo, enostanovanjsko hišo, od letnika 1970 dalje, na ravnini, z nekaj vrta, v Kranju ali Radovljici z bližino okolico, v bližini trgovin, za cca 260.000 EUR, brez posrednika, tel.: 041/518-425, Jože

23002027

POSESTI

KUPIM

4.000 m2 gozda na ravnini Štefanje gore ob travniku ali menjam za več gozda na strmini, tel.: 068/609-608

23002032

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

MOTORNA VOZILA

DRUGA VOZILA

CITROEN evasion turbo disel, osebni kombi, tel.: 041/967-554

23002044

MOTORNA KOLESA

PRODAM

SKUTER Piaggio Liberty 150 ccm, 7/2022, ABS, bel, zelo malo vožen, ugodno, tel.: 041/209-066

23002041

STROJI IN ORODJA

PRODAM

PLANIRKO za mini bager, nagib širine 100 cm, tel.: 041/758-972

23002048

GRADBENI MATERIAL

KOPALNIŠKA OPREMA

PRODAM

SUHA bukova, hrastova, mešana drva, tel.: 041/625-379

23002037

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

23001906

SUHA bukova drva, butare, mešana drva ter okrogle "rajkeljne", tel.: 031/826-621

23001655

SUHA bukova in hrastova drva, 25 cm dolžine, okolica Kranja, tel.: 031/722-550

23002034

GLASBILA

PRODAM

ČE kdo želi gramofonske plošče, jih lahko dobi po zelo nizki ceni, tel.: 041/220-856

23002045

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430

23002038

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Okusno
RADOŠ ŠKRT
300* RECEPTOV

V knjigi je zbranih več kot sto novih receptov (za juhe, zelenjavne jedi, meso, ribe, rižote, testenine in sladice). Opremljeni so z več kot petsto fotografijami, ki nazorno prikazujejo potek priprave jedi, tako da se boste priprave lahko lotili tudi kuharski začetniki.

246 strani, trda vezava

14,99 EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

AVTOVLEKA MEGA
MEGA, GREGA MEZE S.P., HLEBCE 16 B, LESCE

ODKUPIMO:

- POŠKODOVANA VOZILA
- KARAMBOLIRANA VOZILA
- VOZILA V OKVARI
- RABLJENA VOZILA

ODVOZ VOZIL NA RAZGRADNJO.

GREGA MEZE S.P., LESCE
M: 040 629 675

KNJIGE, PUBLIKACIJE

IŠČEM

PODARITE odvečne knjige. Pokličite, pridem z veseljem, jih odpeljem in ohranim, tel.: 030/996-225

23002036

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, poslikane skrinje, manjšo kaščo ..., tel.: 051/258-936

23001909

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico s popustom do 101.- eur. Qlandia Kranj, Qlandia Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331, www.optika-aleksandra.si

23001911

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

ZELO dobro ohranjen 100-litrski hladilni bazen za mleko, inox, tel.: 041/590-667

23002031

LOTO

Rezultati – žrebanje 16. avgusta 2023
Loto: **4, 12, 13, 14, 27, 33, 38 in 15**

Loto PLUS: **8, 26, 27, 30, 31, 37, 38 in 20**
Joker 6: **293252**

Sklad 20. 8. 2023 za Sedmico: **940.000 EUR**
Sklad 20. 8. 2023 za Loto PLUS: **3.160.000 EUR**
Sklad 20. 8. 2023 za Joker 6: **300.000 EUR**

RADIO **97.3**
KLANJ
tvoji najljubši hiti

PARADA POSEBNEŽEV

SPREHOD PO MLADOSTI KLENE LOČANKE, KI PRINAŠA VPOGLED V RAZBURLJIVO ŽIVLJENJE NAŠIH DEDKOV IN BABIC

Meri Bozovičar
Aleksander Slavc

144, strani, broširano

17 EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

17-27 AVGUST 2023

PROGRAM KONCERTOV

JAZZ PROJEKCIJA

petek 18. 8. ob 20.30
DAVID GAZAROV & EMIL SPANYI duet (D, H, F, HR)

sobota 19. 8. ob 20.30
EUROČUBANS feat. JUAN DE MARCOS GONZALEZ, JUAN MUNGUIA & CARLOS DEL PUERTO (SLO, CU)

nedelja 20. 8. ob 20.30
ELVIS STANIĆ FRENCH TOUCH (HR)

ponedeljek 21. 8. ob 20.30
DEJAN PEČENKO TRIO (SLO, A)

torek 22. 8. ob 20.30
LENART KREČIĆ „HOME RUN“ (SLO, A)

sreda 23. 8. ob 20.30
TADEJ TOMŠIĆ INSTITUTION (SLO)

četrtek 24. 8. ob 20.30
JANA ŠUSTERSIČ & GORAN RUKAVINA BLUES BAND (SLO, HR)

petek 25. 8. ob 20.30
JOYCE E. YUILLE AND THE JAMMERS (ZDA, I)

sobota 26. 8. ob 10.00
JAZZ KAMP KRANJ FEST

sobota 26. 8. ob 20.30
NEW SWING QUARTET (SLO)

nedelja 27. 8. ob 20.30
DAVID SPISCHAK QUARTET (H)

www.gorenjski-glas.si

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

triglav iskraemeco

YAMAHA

LISTOV INŠTITUT
Ljubljana

avstrijski kulturni forum

Pungert

Gorenjski Glas

SAZAS

TAMTAM

JAPAN PIANO

SPORT

Wintura

Čisto

europalakat

W

DAH VRTAČ

KB

LOGAR

TON

ZTKK

GRAMBE D.O.O., ČANKARJEVA ULICA 14, KRANJ

KUPIM

4 - 5 mesecev staro teličko limuzin, tel.: 041/257-768 23002030

BIKCA simentalca ali druge mesne pame, starega 14 dni, tel.: 041/584-185 23002049

ODDAM

BIKA simentalca, starega 2 leti, tel.: 031/472-582 23002028

ZAPOSLITVE (M/Ž)

NUDIM

MESAR prodajalec dobi delo v mesnici in delikatesi Lesce. Zaželjene izkušnje pri delu, iz okolice Lesce. Mesarija Mlinarič d.o.o., Železniška ul. 1, Lesce. Prijave pošljite na mail joze.mlinaric@miliaric.si, tel.: 041/721-556 23002039

STORITVE

NUDIM

ZELIŠČARSTVO PREŽLA iz Lesce ima uradne ure v avgustu od 16. do 20., od 8. do 13. in od 15. do 18. ure, nedelja, od 8. do 13. ure. Izdelke pošiljamo po tudi pošti. Torkar Antonija s.p., Begunjska c. 23, Lesce, tel.: 04/53-18-340, 051/649-793 23002025

SENCILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamine zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 23001907

ADAPTACIJE - vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tekarstvo - po zelo ugodni ceni. Leard d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23001910

OPRAVLJAM vsa notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 23001963

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 23001982

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 23001983

Alenka Kocelj

NAJBOLJŠI PIŠKOTI,

sladki griljaji in slane pacivo

V knjigi je 120 receptov, ki so razumljivi, natančni, sestavine pa vsem dostopne. Med njimi so recepti za: čokoladne brizgane piškote, cimetove zvezdice, žepke z marmelado, pariške rože, orehove rezine, kefirjeve tortice, pomarančne kocke ...

10
EUR
* poština

Spiralna vezava, 14 cm x 20 cm, 150 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

STREŠNA in stavbna kleparska dela po celotni Gorenjski. Žlebovi, odkapne pločevine, obrobe, balkoni, dimniki. Klepar Matevž, Matevž Šimnic s.p., Brihtof 103, Kranj, tel.: 040/557-784 23002012

V zasebnem varstvu v Zapogah nudim varstvo od 7.00 do 16.00. Veliko igranja, branja, raziskovanja... Pokukajte na moj IG profil: varstvo pri Anamariji. Anamarija Korelc s.p., Zapog 36, Vodice, tel.: 031/662-990 23001981

ŽE 25 LET z vami grad. podjetje RE-DŽOB d.o.o., Adergas 13, Cerklje - izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 23002014

ČESTITKE

DRAGI Nadi Legat iz Nakla, za 90 poletij, želim iz srca vse najboljše in ji klidem na zdravje. Olga L. 23002029

RAZNO

ZBIRAM odpadno železo in barvne kovine, odvoz brezplačno, tel.: 070/385-956 23002033

PRODAM

NOVO posteljno letveno dno 140 x 200 in zračno puško, tel.: 041/364-504 23002042

TRAKTOR Torpedo 48, manjšo kolisnico in motorno žago, tel.: 041/364-504 23002046

Ko pošle so ti moči,
zaprl trudne si oči.
Pa čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.

ZAHVALA

ANTON UŠENIČNIK

2. 1. 1939 - 8. 8. 2023

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem ter znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Hvala g. župniku Eriku Šviglju za lepo opravljen pogreb in sveto mašo, pogrebni službi Komunale Kranj in pevcem. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

Vsi bližnji, ki smo jih ljubili,
nas s smrtjo niso zapustili.
V ljubezen so se spremenili,
z njo naša srca napolnili.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega zlatega sina, brata in strica

FRANCA ŠEGA

13. 3. 1966 - 3. 8. 2023

se iskreno zahvaljujemo dr. Alici Kikel, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, osebju ZD Tržič, dobri sosedu Silvi Brunec Mokorel, gospe Vanji Belehar, gospe Darji Peharc Kralj, vsem sosedom in njegovim prijateljem za toplino in sočutno podporo. Zahvaljujemo se gospodu župniku Romanu Kušarju, gospodu Pavletu Juhantu, gospodu Tadeju Pagonu, ki so s tolažečimi besedami, duhovno podporo in molitvijo pomagali ohraniti mir in upanje v naših srcih. Zahvaljujemo se Gorenjski gradbeni družbi Kranj, gospodu Bitičiju, vsem sodelavcem in prijateljem za nesebično pomoč, za darovane sv. maše, sveče in cvetje. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: mama Anica ter brata Gregor in Tone z družinama Bistrica pri Tržiču

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše, brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)

ZAHVALA

Od nas se je v 80. letu starosti poslovil dragi mož, oče, ata, brat, tast, svak, bratranec in prijatelj

IVAN JENKO
iz Trboj

Svoje življenje je posvetil delu in skrbi za svoje najbližje ter pomoči sočloveku. Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste ga poznali tako in drugače, ga spremljali skozi življenje in se ga spominjate. Zahvala tudi osebju UKC Ljubljana za toplino in skrb v zadnjih dneh njegovega življenja. Vsem se zahvaljujemo tudi za tolažilne besede, izrečena sožalja, namesto sveč in cvetja poklonjene darove prizadetim v poplavih ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Njegovi domači

Kje si, mama naša,
kje je mili tvoj obraz,
kje je roka tvoja,
ki skrbela je za nas ...

ZAHVALA

V 92. letu starosti je mirno zaspala naša draga mama, stara mama, prababica, sestra, teta in tašča

ANTONIJA URBANČEK
p. d. Slemčeva mama, s Spodnje Bele

Izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darove in svete maše. Hvala g. župniku Pavlu Okolišu, pevcem iz Loma, gospem Lidiji, Eriki in Milojki za obiske na domu, Polonci in Francki za molitve in petje ter podjetju Navček. Iskrena hvala vsem, ki ste našo mamu v tako velikem številu pospremili na poti k večnemu počitku.

Žalujoci: hčerke Jana, Betka in Polona z družinami, sestra Jelka z družino, brat Jože ter brata Peter in Štefan z družinama Spodnja Bela, 30. julij 2023

ZAHVALA

Težko je začeti vsak nov dan z neizprosno resnico, da nas je v 76. letu za vedno zapustila draga mami, babica, sestra, tašča, svakinja in sestrična

IVANA KUTNJAK - IVA

roj. Turk, iz Smlednika

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v teh dneh stali ob strani. Hvala za vsak stisk roke, za vsako tolažilno besedo. Hvala za vsak objem v spomin na drago pokojnico. Hvala za številne sveče in njej tako ljubo cvetje. Hvala za vse poslane vrstice sožalja in sočutja. Hvala vsem za darovane maše in nabirke po vodni ujmi. Hvala za lep obred in pesmi na njeni zadnji poti.

Naj počiva v miru, naj ostaja v našem spominu!

S hvaležnostjo Jure in Katja Kutnjak v imenu sorodstva

Bil si skrben in vztrajen v življenju,
junaški v zadnjem trpljenju.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, dedka, brata, strica in svaka

JOŽETA RESNIKA

s Form

se iz vsega srca zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem, ki ste nam v težkih trenutku slovesa stali ob strani. Hvala vam za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, maše in denarno pomoč. Hvala vam za vsak stisk roke, za ljubeč objem, tolažilne besede ter dano in ponujeno pomoč. Zahvaljujemo se osebju kliničnega oddelka za abdominalno kirurgijo UKC Ljubljana za lajšanje bolečin, nego, podporo in pomoč. Zahvaljujemo se Andreju Šifrerju za ganljiv poslovilni govor, gospodu župniku za lep obred, pevcem, gasilcem ter pogrebni službi Pogrebništvu. Zahvaljujemo se vsem vam, ki ste se družili z njim, se srečevali na Planici, hodili na pohode, izlete, plesali, igrali šah ...

In navsezadnje hvala tebi, ati, da si bil del našega življenja in da smo bili mi del tvojega. Ob tebi smo spoznali, kaj pomenijo trdna volja, vztrajnost, zagnanost, pridnost, večni optimizem in prijazen nasmeh. Hvala ti.

Žalujoci vsi njegovi

Štacunca ima »krompiro-« in »fižolomat«

Na prvi pogled se to ne zdi nič posebnega, a filozofija Štacunce, trgovinice v Spodnjih Bitnjah, je jasna: nakup lokalne hrane in povezovanje lokalnih kmetij, pridelovalcev in predelovalcev.

KLARA MRAK

Spodnje Bitnje – »'Krompiromat' in 'fižolomat' sta nastala z mislijo, da bo moja zelenjava čim dostopnejša. Vsi vemo, da živimo v nenehni naglici in so nam postanki in 'ločeni' nakupi samo breme. Verjetno si ve-

Kaj je lažje, kot da zagrabiš vrečko krompirja ali fižola pred vrati, v lonček vržeš nekaj evrov in odideš.

liko ljudi želi kupiti lokalno hrano, zelenjavo. Mogoče to tudi naredijo v zadrugah in trgovskih centrih, ampak vseeno želim, da se kultura nakupovanja preseli na primarni teritorij – kmetije,« razmišlja srčna lastnica trgovinice Štacunca Maruša Langerholc. Kaj je lažje, kot da zagrabiš vrečko

Maruša Langerholc iz trgovinice Štacunca / Foto: Tina Dokl

krompirja ali fižola pred vrati, v lonček vržeš nekaj evrov in odideš. »Veliko je vprašanj, ali se ne bojim, da ne bodo plačali, ali izgine

kakšna vrečka,« pove Langerholcova. »A vedno je vse plačano, celo kakšen evro je več. Moje stranke so izredno poštene, spoštujejo moje

delo, za kar sem resnično hvaležna. V bistvu sem to poštenost spoznala že med korono, ko sem vse nakupe predala izključno na zaupanje. Nisem imela niti ene same slabe izkušnje.«

Družbena omrežja približajo mlajše

Maruša Langerholc za promocijo veliko uporablja družbena omrežja. »Tako se na nek način še bolj približam mlajšim ljudem, spriti obveščam o sveže nabrani zelenjavi, dobaviteljih. Opažam pa vedno več nekulture na teh omrežjih. Zdi se mi, da ljudje lahko pod vsako objavo napišejo, kar želijo. Seveda se vsi izgovarjajo na svobodo govora in podobno.« Langerholcova sicer najbolj zmoti, ko jo nekdo vpraša po ceni. »Torej vas zanima cena? Lahko začnete: 'Dober dan, pozdravljeni, zanima me cena. ...' Bodimo ljudje, bodimo prijazni, bodimo sočutni, bodimo spoštljivi, bodimo razumevajoči. Jaz imam samo dve njivi, obdelujem ju s srcem in rokami in vem, kako me prizadenejo te primerjave cen. Popolnoma razvrednotijo moje delo. Potem pa so tukaj moje dobaviteljice, ki svoje primarne pridelke še predelajo, ki od tega živijo, se trudijo, učijo ... Kako je šele njim ...« razmišlja Maruša Langerholc, ki bi rada dosegla to, da bi ljudje delo kmetov cenili, spoštovali domače pridelke in jih kupovali neposredno na kmetijah. »Jaz sem se s 'krompiromatom' že približala, zdaj pa ste na vrsti še vi. Naredimo korak drug drugemu naproti in ne bodimo človek človeku volk.«

Štacunca se nahaja v Spodnjih Bitnjah / Foto: Primož Pičulin

Dobrodelen tudi Vaški dan

SUZANA P. KOVAČIČ

Rateče – Turistično društvo Rateče - Planica je v torek organiziralo 28. Vaški dan v Ratečah, eno najlepših lokalnih etnoloških prireditev v Zgornjesavski dolini, ki se začne s sprevodom v narodnih nošah s poudarkom

orkester Jesenice - Kranjska Gora, Folklorna skupina Juliana, Mešani pevski zbor Odmev Kranjska Gora, citrarka Danica Butinar in podmladek na citrah, največja atrakcija pa je bil, kot je dejal predsednik TD Rateče - Planica Primož Oman, nastop otrok iz rateškega vrt-

Najprej so pripravili sprevod narodnih noš. / Foto: Nik Bertonec

na tradicionalni rateški noši. »Zahvaljujem se turističnemu društvu in vsem domačinom, ki skrbijo, da se je narodna noša ohranila in so jo danes oblekli. Želim si, da bi se takšni dogodki s prikazom tradicionalnih običajev ohranili za naprej,« je povedala kranjskogorska županja Henrika Zupan. Gornjesavski muzej Jesenice je omogočil brezplačen ogled Kajžnkove hiše, v kateri so si obiskovalci lahko ogledali stalno zbirko o lokalni zgodovini in etnološki dediščini Rateč. Nastopili so Pihalni

ca ... Domačini so predstavili tradicionalne obrti, značilne za Rateče – od striženja in predelave ovčje volne, izdelovanja pletenih nogavic in rateških žokov do vezenja prtov iz domačega platna. Vsi skupaj so se potrudili za lepo izvedeno prireditev, ki so se ji s ponudbo tudi lokalnih jedi, kot so krapci, pridružile rateške gostilne. Rateške gospodinje pa so napekle veliko sladkih domačih dobrot. Vaški dan je bil tudi dobrodelen, del prihodkov bodo namenili prizadetim v poplavih.

Hiša na hribu znova odpira svoja vrata

Žlebe – Danes, 18. avgusta, bo ob 19.30 pri cerkvi sv. Marjete v Žlebah nad Medvodami odprtje umetniškega projekta Hiša na hribu. Vizualno in zvočno dogajanje bo nadgradil koncert vokalne skupine Ingenium Ensemble. Razstavo, ki je v grobem razdeljena na dve lokaciji, mežnarijo pri sv. Marjeti v Žlebah in Galerijo odprtih vrat v kašči na Domačijo Pr' Lenart na Belem, dopolnjuje pa jo tradicionalna potujoča postavitev interaktivnih umetniških del na Topolu, boste lahko obiskali vse do 24. septembra.

Loka bo spet sladka

Škofja Loka – V Škofji Loki bo jutri od 9. ure dalje znova potekal »največji festival sladoleda«, kot so ga poimenovali organizatorji. V sklopu tretjega festivala sladoleda Sladka Loka, ki ga pripravlja Turistično društvo Škofja Loka, se poleg pestre ponudbe sladoledov in drugih sladkih obeta še bogat spremljevalni program s predstavami in delavnicami za otroke, festival pa bodo zaokrožili z animiranim filmom Ninja želve: Mutantska ujma v Kinu Sora ob 18. uri.

NA GLAS

aforizem

Najbolj obupani samomorilci so lektorji. Obešajo se na vsako vejico.

Milan Fridauer - Fredi

vremenska napoved

Danes bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo, sredi dneva in popoldne bodo krajevne plohe in nevihte. Jutri in v nedeljo bo sončno in topleje. Zjutraj bo ponekod po dolinah megla.

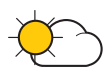
Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

15/28 °C

SOBOTA

15/29 °C

NEDELJA

16/31 °C

